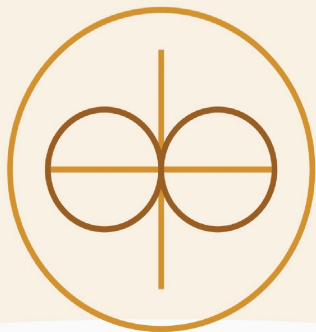

Meilė

yra kur kas daugiau nei meilė

Pagal tėvo Henri Kafarelįo tekstus

Metinė tema 2025-2026
Tarptautinė atsakingoji komanda
Dievo Motinos komandos

Autorių teisės saugomos® Equipes Notre-Dame 2025
Tarptautinis sekretoriatas
49, Rue de la Glaciere
Septintas aukštas
75013
Paryžius, Prancūzija

Biblijos tekstai panaudoti iš Rubšio (ST) ir Kavaliausko (NT)
vertimo, LBD ekumeninio leidimo 1999 m. (Biblija RK_E1999)

Daugiau informacijos apie Dievo Motinos komandas Lietuvoje
galite rasti mūsų tinklalapyje:
equip-es-notre-dame.lt arba dmk.lt

Jei norite paklausti ar prisijungti:
info@endbaltic.eu

„Meilė yra kur kas daugiau nei meilė“

Pagal tėvo Henri Kafarelįo tekstus

Tarptautinė metinė DMK tema 2025-26

Dievo Motinos komandų tarptautinė atsakingoji
komanda (ERI)
2025 vasaris

TURINYS

Ižanga.....	4
I skyrius.....	8
II skyrius.....	22
III skyrius.....	34
IV skyrius.....	47
V skyrius.....	58
VI skyrius.....	70
VII skyrius.....	83
VIII skyrius.....	96
IX skyrius.....	109
Priedai.....	115

IŽANGA

Antraisiais 2024–2030 m. laikotarpio metais Tarptautinė atsakingoji komanda (ERI) visoms pasaulio komandoms siūlo studijų temą, parentą svarbiausiais tėvo Henri Kafarelio tekstais. Atrinkti svarbiausi jo raštai apie žmogišką meilę ir santuoką, paskelbti straipsnių forma žurnale „L'Anneau d'Or“ (lt. „Aukso žiedas“) ir konferencijose, vėliau sudėti į antologiją apie meilę ir Santuokos sakramentą „Santuoka, šventumo nuotykis“ (*Le mariage, aventure de sainteté*¹).

Turime puikią galimybę pasinerti į svarbių pamąstymų, iš esmės pakeitusių sakramentinės santuokos sampratą ir idealą Bažnyčioje ištakas, šiandien aktualių kaip niekada. Komandų nariams nepakanka pasiskaityti kelis iš konteksto ištrauktus sakinius ar pastraipas, ištraukas pagal skonį. Jei norime būti ištikimi santuokos sakramentą priėmusių krikščionių porų pašaukimui, privalome turėti gerą pagrindą ir gebėti suvokti šio sakramento turtus. Galbūt sakysite, kad šią temą komandose nagrinėjote jau ne kartą. Tačiau užtikriname, kad visus metus dirbdami su šiais tekstais pasieksime giliausias mūsų santuokinio pašaukimo šaknis. Taip sutelksime dėmesį į antrųjų metų tikslą: **Pašaukti gyventi bendrystėje su savo sutuoktiniu**. Gyvenimas tvirtoje santuokinėje bendrystėje stiprina mūsų, kaip krikščionių poros, misiją pasaulyje; jaučiamės tvirtesni kaip pora tapti Dievo buvimo ženklu pasaulyje, kuriam mūsų reikia.

Kviečiame su didžiausia pagarba ir atvirumu priimti šiuos tekstus, kurie tinka visiems – ir jaunavedžiams, ir seniai susituokusiems. Jie taip pat padės kunigams ir dvasios patarėjams prasiskverbti į

¹ Henri CAFFAREL, *Le mariage, aventure de sainteté*, Parole et silence, 2013.

sakramentinės santuokos esmę. Turime atkreipti dėmesį į tėvo Henri Kafarelį vartotą to meto kalbą, kurios negalime keisti, ir jo stilių su daug nuorodų į prancūzų literatūrą, dėl ko skaitant gali tėti įdėti papildomų pastangų. Vien paskutinę minutę greitai perskaityti tekstų nepavyks, tačiau tikrai būtų gaila kruopščiai neišstudijuoti temos, ja nepasimėgauti, neapmąstyti, nepasilikti širdyje.

Čia atrinkti tik keli knygos skyriai, kurie dar suskaidyti, pritaikant studijų temos formatui. Dauguma tekstų pateikiami ištisai; jei buvo iškirpta, pažymėta simboliu (...).

Kiekvieną skyrių užbaigia pasiūlymai prisėdimui, kuriam šiomet bus skiriamas ypatingas dėmesys, pateikiamos gairės, siūlomi klausimai ir pasiūlymai komandos susitikimui. Kaip paaiškinsime toliau, ši medžiaga nėra iš tėvo Henri Kafarelį tekstų, bet padeda žengti giliau, sąžiningai ir tiesoje pažvelgti į mūsų, kaip poros, gyvenimą. Todėl kviečiame jus stengtis prisėsti kiekvieną mėnesį, skirti laiko atsakyti į klausimus, naudingus jūsų, kaip poros, pusiausvyrai.

Tėvas Henri Kafarelis, „santuokos pranašas“, 2025–26 metais tikrai gali mums padėti atnaujinti savo „taip“, geriau suprasti mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus nurodytus žmogiškos meilės šaltinius ir suteikti naujų malonių mūsų Santuokos sakramentui. Tokiu būdu, kaip rašo tėvas Kafarelis, šios temos studijavimas taip pat sustiprins mūsų meilę Dievui.

STUDIJŲ TEMOS STRUKTŪRA IR SKYRIŲ IŠDĖSTYMAS

Pirmieji trys studijų temos skyriai atitinka knygos skyrių „Meilė yra kur kas daug daugiau nei meilė“. Tekstas tuo pačiu pavadinimu publikuotas 1964 m. gegužės–birželio mėn. žurnalo „L'Anneau d'Or“ („Aukso žiedas“) specialiajame numeryje, kuriame pasirodė 8 tėvo Henri Kafarelis straipsniai; jis paremtas paskaitomis, skaitytomis katechetams, pasauliečiams ir vienuoliams, kurie Paryžiaus vyskupijoje mokė ar lydėjo katechumenus.

Pirmame temos skyriuje dėstomos temos - **Laimė ir meilės kupinas žvilgsnis.**

Antrame skyriuje - **sutuoktinių bendravimas.**

Trečiajame skyriuje kalbama apie tai, ką tėvas Henri Kafarelis vadina – **neišbaigtumu.**

Šis žodis žymi dviejų neužbaigtų būtybių, kurioms reikia viena kitos ir neatlygintino davimo, sąjungą.

Ketvirtas studijų temos skyrius atitinka kelias knygos skyriaus „Meilės pašaukimas“ dalis. Jis kaip straipsnis buvo išspausdintas žurnale „L'Anneau d'Or“ („Aukso žiedas“) 1945 m. liepos mėn. ir pavadintas - **meilės slėpinys.**

Penktą skyrių atitinka kelios skyriaus, pavadinto „Kenčiančioms poroms“, dalys, su pasiūlymais, kaip sutuoktiniams nesusvetimėti. Straipsnis buvo išspausdintas žurnale „L'Anneau d'Or“ („Aukso žiedas“) 1947 m. gegužės–rugpjūčio mėn. ir pavadintas - **meilė ir kančia (kenčiančioms poroms).**

Studijų temos šeštas ir septintas skyriai atitinka į dvi dalis suskirstytos knygos „Pora ir Kristaus įsakymas“ tekstą: **santuokinės meilės ugdymas ir santuokinė bendrystė**.

Šis tekstas buvo publikuotas žurnale „L'Anneau d'Or“ („Aukso žiedas“), pavadintas *Mariage, chemin vers Dieu*, 1964 m. gegužės–birželio mėn.

Aštuntas ir paskutinis studijų temos skyrius - **poros liudijimas**. Atitinka 1970 m. gegužės 5 d. tėvo Henri Kafarelio konferencijos „Ateizmo akivaizdoje“, pasakytos po Pauliaus VI kalbos, baigiamąją dalį.

Skyrių pabaigoje pateikiama trumpa turinio santrauka.

Kiekvieną skyrių papildė medžiaga, padedanti pasirengti prisėdimui: įvadinis tekstas ir klausimai. Įvadiniai tekstai paimti iš knygos „L'amour conjugal, chemin vers Dieu“, kurią 2015 m. parengė grupė porų, susibūrusių į Santuokos dirbtuves. Tekstai, sudarantys pirmųjų 7 skyrių gaires prisėdimui, paimti iš šios knygos 2 skyriaus „Poros antropologija“, o 8 skyriaus tekstai – tai dvi pastraipos iš 5 ir 6 skyrių, pavadintų „Moralė ir etika santuokiniame, šeimos ir socialiniame gyvenime“ bei „Poros vieta ir vaidmuo komandos, šeimos, visuomenės ir Bažnyčios gyvenime“. Po to siūloma keletas klausimų, skirtų pasirengti prisėdimui. Nebūtina atsakyti į visus klausimus. Komandos susitikimui siūlome Dievo žodį, kuriuo vadovausimės maldoje, ir klausimus, kuriuos aptarsime susitikimo metu. Kaip ir su poros prisėdimų klausimais, komanda gali nuspręsti, į kuriuos klausimus bus sutelktas dėmesys diskutuojant ir ar ji nori pasidalyti klausimais iš prisėdimo: arba dalijantis apie siekius, ar temos aptarimo metu.

I SKYRIUS

Meilė yra kur kas daugiau nei meilė

Tikroji meilė nepasiglemžia širdies, bet ją išlaisvina ir nepaprastai praplečia. Netgi sakyčiau, kad susižadėjusios poros ir jaunavedžiai patiria savotišką malonės būseną ar bent jau atvirumą malonei. Meilė ir krikščioniškas gyvenimas tam tikra prasme papildo vienas kitą, nes „Dievas yra meilė“.

Meilės patirtis yra daugialypė, todėl būtina išskirti esminius elementus, kuriuos savavališkai sutrumpinau iki penkių: laimė, meilės kupinas žvilgsnis, bendravimas, „neišbaigtumas“ ir neatlygintinumas². Analizuodami kiekvieną iš šių meilės patirties elementų, pamatysime, kaip jie kreipia į malonės pasaulį.

Laimė

Laimė yra pirmoji patirtis tų, kurie sutinka meilę. Nauja, skvarbi, nuolat jaučiama, tyra, plečianti, apčiuopiama. Anksčiau nepažinta laimė.

„Tiesa, esu laiminga.

Džiaugdamasi užmiegu, pabundu ir vėl užmiegu džiaugsme.

Tegu manyje būna vis daugiau džiaugsmo,

² Šiame skyriuje aptarsime laimę ir meilės kupiną žvilgsnį. Kitus elementus aptarsime kituose skyriuose.

kad galėčiau atnešti daugiau džiaugsmo tam, kurį myliu!“³

Šiuos žodžius ištare jauna mergina Violaine; jie galėtų skambėti iš bet kurio meilę patiriančio žmogaus lūpų.

Girdime jaunos įsimylėjęlius kalbant apie „išgelbėjimą“. Taip, jie staiga supranta, kad buvo sukurti laimei ir kad ta laimė jiems ką tik suteikta. Jie išvaduoti iš nelaimės, iš blogio, išgelbėti. Išgelbėti nuo absurdo, nuo prasmės netekusios egzistencijos. Dabar jie žino savo pašaukimą: laimė!

Kitokia laimė

Dievas neabejotinai trokšta, kad kiekvienas žmogus patirtų laimę. Jam svarbu, kad žmogus pajustų laimės skonį; ir ne tik – kad, ją patyręs, patikėtų, jog ji įmanoma. Ir todėl trokštų bei siektų. Dievas to nori ne tik tam, kad tikėjimas laime labai prisideda prie kūno ir sielos sveikatos – prarasti jį reiškia kone mirti, – bet pirmiausia tam, kad laimė kreipia žmogų į Jį.

Kai netikintis žmogus susiduria su meilės teikiama laime, jis pradeda suprasti, ką reiškia „rojus“, nors anksčiau tai keldavo jam šypseną. Dabar rojus, laimės vieta, pasidaro realesnis. Ir pirmasis rojus, apie kurį kalba krikščionys, ir rojus, į kurį jie siekia patekti, tampa ne tokie neįtikėtini.

³ Paul CLAUDEL, *La jeune fille Violaine en Theatre I*, La Pleiade, Gallimard, 1964, p. 577.

Tačiau būtina, kad krikščioniška moralė nebūtų pristatoma kaip prievolės ar pareigos moralė, kurią gynė Kantas ir kurią daugiau ar mažiau sąmoningai perėmė daugelis krikščionių. Juk neturėtume pamiršti, kad didysis Kristaus pamokslas prasidėjo šiais žodžiais: „Palaiminti... palaiminti... palaiminti... vargdieniai, romieji, tyraširdžiai!“ O, puikiai žinau, kad yra protingų Palaiminimų komentarų, kuriuose nepraleidžiama nė viena teksto detalė, nė vienas niuansas, bet kuriuose tarsi atsitiktinai pamirštas žodis „palaiminti“. Bet Viešpats kalba apie išganymą pasitelkdamas su laime siejamus puotos, šventės, vestuvių įvaizdžius... O kai per Paskutinę vakarienę Jėzus kreipiasi į savo mokinius, ką gi jis jiems pataria, ką palieka, jei ne džiaugsmą, savo džiaugsmo pilnatvę – kurios jie tikrai gali netekti, bet kurios niekas neturi galios iš jų atimti.⁴

Žodžiu, Dievo gyvenimas yra laimė, todėl amžinasis gyvenimas irgi yra laimė, tad krikščioniškas gyvenimas žemėje jau yra išankstinis šios laimės patvirtinimas. Tačiau kaip žmogui, nepatyrusiam laimės skonio, įsipareigoti laimės religijai? Būtent santuokinės meilės privilegija yra įkvėpti šį troškimą – kuris daugelyje žmonių prieš sutinkant meilę rusena tarsi ugnelė po pelenais – ir per ją užvesti ant kelio į Dievo laimę. Tačiau kokia trapi yra ši laimės patirtis! Daugeliui ji trumpalaikė. Labai nedaug porų sutinka su santuokos apibrėžimu, kurį siūlo stačiatikių arkivyskupas Inocentas Borisovas: „Kas liko iš rojus žemėje“⁵. Tad nors ir trumpalaikė, ši patirtis yra

⁴ Jn 15, 11; 16, 21–22, 17, 13.

⁵ Jacques DUQUESNES, *Demain, une Eglise sans prêtres?* Grasset, 1968.

gyvybiškai svarbi. Trapumas ir trumpalaikiškumas nėra apgaulės sinonimai.

Yra daugybė jos trapumo priežasčių. Kai kurie žmonės painioja laimę su malonumu ir, siekdami pastarojo, praranda pirmąją, nors vieną dieną galbūt ją ir jautė. Kai kurie bando užgrobti laimę apimti godumo, nežinodami, kad ji skirta tiems, kurie moka ją žavėtis ir aukotis. Kiti siekia absoliuto: taip elgdamiesi jie sunaikina ir laimę, ir mylimą žmogų, reikalaudami to, ko šie visiškai nepajėgūs suteikti.

Ši klaida didelė. Ypač tiems, kurie neigia savo laimės patirtį, šaiposi iš savęs arba tiesiog įsivaizduoja, kad tapo iliuzijos aukomis. Prarasti tikėjimą laime neretai reiškia pasmerkti save neatrasti tikėjimo Dievu arba jo neišlaikyti.

Tačiau, laimei, yra ir tokių, kuriems ši patirtis išlieka svarbi. Be abejo, bėgant metams ji praranda dalį pradinio gyvybingumo ir aštrumo, tačiau įgyja aiškumo, gilumo ir tvirtumo, kurių jauna meilė negali suteikti. Šie žmonės žino, kad jie nepasiekė absoliučios laimės, bet išmoko įžvelgti laimėje, kuri kyla iš jų meilės, pažadą kitokios laimės, kurios siekia kartu ir kurios skonį jau yra patyrę.

Meilės kupinas žvilgsnis

Laimės patirtis, kurią ką tik aptarėme, mums duoda labai svarbią pamoką: laimė kyla iš meilės. Laimė ir meilė eina koja kojon. Taigi jei atrandame, kad esame sukurti laimei, kartu sužinome, kad esame sukurti meilei ir kad negalime patirti pilnatvės be meilės, be jos reikalavimų ir turtų.

Meilės patirtis daugialypė. Žvilgsnių dialogas vaidina labai svarbų vaidmenį. Tie, kurie atsisako šio dialogo dėl labiau apčiuopiamo kūniško bendravimo, nė neįsivaizduoja, ką praranda. Staiga atrasti save kito žmogaus akyse, kaip *veidrodyje, kuriame matai save matomą*, kaip sakė Lanza del Vasto, ir sužinoti, kad esi vertas būti mylimas, nėra dėmesio nevertas įvykis. Pagaliau žinai, kad turi priežastį būti, norėjau pasakyti, kad *esi*. Kol žmogus kito žmogaus akyse neperskaito, kad yra mylėtinas, dar stipriau pasakius – kad yra mylimas, jis jaučiasi tarsi nemylimas vaikas, kaip labai gerai išreiškė vieno romano veikėjas: „Buvau nereikalingas. Miegojau sulankstomoje lovoje, kuri būdavo bet kur numetama kambaryje ir bet kada sulankstoma. Kai atsikeldavau, nelikdavo net tuščios vietos“⁶. Tačiau kai atsiranda meilė, viskas pasikeičia. Tu turi vertę, turi vietą pasaulyje, nes esi kažkam reikalingas. „Jam manęs reikia, kad būtų laimingas“, - sakome sau su džiaugsmingu pakylėjimu. Štai tada iš tiesų pasijuntame „pasiteisinę“, kaip sakome apie kokią nors priemonę, kad „pasiteisino“. Nebereikia savęs niekinti, galima save mylėti ir vertinti, nes kitas myli ir vertina tave.

„Koks nuostabus atradimas, - galiu sudominti, patikti ir sujaudinti... Aš atsispindėjau kitoje būtybėje, ir taip atspindėtas mano atvaizdas tikrai nebuvo atstumiantis... Prisimenu, kaip tavo žvilgsnyje atšilo visa mano esybė, kaip tryško emocijos, kaip pratrūko šaltiniai“⁷.

Pagaliau susitaikome su savimi.

⁶ Pierre GASCAR, *La Graine*, Ed. Rombaldi, 1979.

⁷ François MAURIAC, op. Cit.

Meilė gimdo meilę. Buvimas mylimu skatina mylėti. Atsiranda nuostaba, dėkingumas ir dosnumas, nekantriai lūkuriavę, kada bus išreikšti, o jų šaltinis buvo tavyje. „Nejuokinga, kad pamačius tą gražų veidą, man nežinant kaip, kažkas manyje ėmė dainuoti – liūdnei, svaiginančiai ir karčiai. Dalis manęs, kuri, maniau, neegzistuoja, nes buvau užsiėmęs kitais dalykais ir apie tai negalvojau. Ak, Dieve, ji egzistuoja, ir ji siaubingai gyva.“⁸

Dabar per meilę ir dovanojimą mes tampame panašūs į žmogų, kurį atradome *veidrodyje, kuriame matėme save matomus*, kuris buvo mes patys ir ne visai mes patys, nes šis veidrodis, kuris yra meilės kupinas žvilgsnis, gali parodyti mums ne tiek, kas esame šiandien, kiek tai, kokie galime būti.

Dievo žvilgsnis

Ar ši meilės patirtis neturi dvasinės reikšmės? Ją priėmus, net ir tiems, kurie neturi tikėjimo ar turi tik jo užuomazgas, pajuntama, kad meilė yra daugiau nei vien meilė, kad meilės šaltinis gali būti aukščiau nei žmogaus širdis. Jei laimė meilei yra tas pats, kas šviesa liepsnai, tai tie, kurie per žmogišką laimę įtarė egzistuojant kitokią laimę, bus priversti patikėti, kad ši meilė taip pat suponuoja kitokią meilę ir kad jie yra sukurti šiai kitokiai meilei, kaip ir šiai kitokiai laimei.

Jei pakeliui sutiks pagalbos ranką, kuri nuves pas Kristų, ir pajus į juos nukreiptą Viešpaties žvilgsnį, dažnai minimą Evangelijose: „Jis

⁸ Paul CLAUDEL, *Le Père humilié*, en Théâtre II, La Pleiade, Gallimard, 1965, p. 529.

pažvelgė į jį ir pamilo“, tada bent kartą atras, kad turi pagrindą egzistuoti, nes yra svarbūs Kitam.

Veidrodis, kuriame matome save matomus, būtent ir yra Dievo žvilgsnis. Kaip gali save niekinti tas, kuris Viešpaties akyse atranda esąs brangus? Toks brangus, kad Dievas nežiūrėjo į kainą: „Aš už tave praliejau tiek ir tiek kraujo lašų“. Tai supratęs Paskalis buvo giliai sujaudintas. Daug anksčiau už jį šventasis Paulius jau yra pasakęs: „Jis pamilo mane ir papaukojo save už mane“ (Gal 2, 20).

Atradimas, kad esi mylimas, yra ir jaudinantis, ir baisus. Jei pasiduodame meilės kvietimui, nebepriklausome sau... Tai yra tikėjimas, tas „taip“ Dievui. Galbūt ateis dienos, kai priekaištausime sau dėl šio neapgalvoto gesto, bet bus per vėlu ir džiaugsimės, kad jau per vėlu. Kaip nepamirštamai apie tai kalba Jeremijas (plg. 20, 7–9).

*7 Tu mane suvedžiojai, VIEŠPATIE,
ir aš leidausi suvedžiojamas.
Tu buvai stipresnis už mane
ir nugalėjai.
Aš nuolat traukiamas per dantį,
kiekvienas šaiposi iš manęs.
8 Kalbėdamas, turiu rėkti,
turiu šaukti: „Smurtas ir skriauda!“
VIEŠPATIES žodis man atnešė
nuolatinę užgaulę ir pajuoką.
9 Bet kai sakau: „Užmiršiu jį!
Jo vardu daugiau nebekalbėsiu!“
Jis būna kaip ugnis,
įsiliepsnojusi mano širdyje,
užsklęsta mano kūne.*

*Visomis jėgomis stengiuosi jį nuslopinti,
bet nepajėgiu.*

(Jer 20, 7–9)

Todėl svarbiausia vyro ir moters meilės *raison d'être* yra sužadinti kitą meilę ir į ją vesti. Tai, kas jau pasakytina apie visas santuokas, dar labiau pasakytina apie susituokusių krikščionių sąjungą, kuri, kaip moko Bažnyčia, yra sakramentas: žmogiškoji tikrovė, kuri ne tik simbolizuoja dieviškąją tikrovę, bet ir veda į ją.

Ši Meilė, į kurią sutuoktinius veda jų meilė, radikaliai perkeičia jų sąjungą. Dabar jie myli vienas kitą meile, kuri yra Dievo meilės tęsinys.

Atsivertę pirmąjį šventojo Jono laišką, jie su džiaugsmu sužinos, kad jų tarpusavio meilė ir Dievo meilė yra viena ir ta pati: „Mes pažinome ir įtikėjome meile, kuria Dievas mus myli. Dievas yra meilė, ir kas pasilieka meilėje, tas pasilieka Dieve, ir Dievas pasilieka jame. Tuo meilė pasiekia mumyse tobulumą.“ (1 Jn 4, 16–17).

Santrauka

Tikra meilė veda mus į tam tikrą malonės būseną, kurią galėtume apibūdinti penkiais pagrindiniais bruožais. Šiame skyriuje apžvelgėme pirmuosius du.

1. **Laimė:** jaučiamės išlaisvinti iš liūdesio, išgelbėti sutuoktinio taip, kad mūsų gyvenimas įgauna prasmę ir

džiaugsmą. Dievas to ir nori: kad būtume laimingi, nes laimė priartina mus prie Jo.

2. **Meilės kupinas žvilgsnis:** atrasti, kad į jus žiūrima su meile, yra viena gražiausių gyvenimo patirčių. Pripažinus, kad esame mylimi kitų žmonių žvilgsnyje, šios meilės nebereikia išreikšti dar kitaip; jaučiamės vertinami, reikalingi, laukiami... Toks žvilgsnis suteikia mūsų gyvenimui prasmę. Patirtis, kai jaučiamės mylimi, skatina mus mylėti ir išreikšti geriausius savo bruožus taip, kaip nė nebūtume įsivaizdavę. Ir šiame meilės žvilgsnyje galime atpažinti Dievo žvilgsnį: mylintys vienas kitą pajunta, kad meilė, šis nuostabus laimės šaltinis, turi turėti dvasinį matmenį, pranokstantį žmogaus širdį. Jausdami, kad Dievas, gyvenantis kiekviename iš mūsų, žvelgia į mus su meile, imame žadinti šią tobulą meilę ir trokštame ją pasiekti:

„Mes pažinome ir įtikėjome meilę, kuria Dievas mus myli. Dievas yra meilė, ir kas pasilieka meilėje, tas pasilieka Dieve, ir Dievas pasilieka jame. Tuo meilė pasiekia mumyse tobulumą.“ (1 Jn 4, 16–17).

Štai kur mes, susituokę krikščionys, priėmę santuokos sakramentą, randame tai, ką Bažnyčia apibrėžia kaip sakramentą: žmogiškąją tikrovę, kuri simbolizuoja dieviškąją tikrovę ir veda mus į ją.

PRISĖDIMAS

Gairės prisėdimui

Jei mintimis grįšime į meilės pradžia, pamatysime, kad prisimename kitą tarsi apgaubtą savotiškos šviesos, nes iš pradžių visada būname tarsi apakinti. Keičiantis žodžiais, gestais ir žvilgsniais tarp mūsų įvyko kažkas nepakartojama ir stebuklinga. Viskas, ką tarpusavio sąveika gali duoti, atsiskleidė nepriekaištingai tiksliai ir naujai. Pasaulis prisipildė ženklų, o fragmentiškas gyvenimas įgavo vientisumo. Vienatvė, nesaugumas ir netikrumas dėl ateities išnyko, nes kažkas mus pasirinko, pamilo, suteikė trapią darną, kurios mums reikėjo, kad galėtume pasitikti gyvenimą, išsigydyti nuo praeities. Tai paskatino mus nuodugniai tyrinėti save, ieškoti, kas buvome ir esame, trokštant pasiūlyti kitam žmogui savo autentiškumą. Savo ruožtu kitas siūlė mums savo laiką ir mintis, ir ši abipusė meilė atrodė kaip nepelnyta dovana.

Tai intuicija, nes čia nieko apskaičiuoti negalima, abipusės traukos negalima paaiškinti racionaliai, nes tarpusavio santykis dar tik mezgasi. Tačiau šią intuiciją, tokią gražią ir jaudinančią, galima apibūdinti ir būdvardžiu „protinga“. Nepaisydami jaunystės ir nepatyrimo, mes taip pat turėtume tam blaiviai vertinti kitą žmogų; su džiaugsmu atrasti bendras vertybes ir neaiškius dalykus, kurie gali virsti kančios šaltiniais. Jei norėsime geriau pažinti vienas kitą įvairiomis gyvenimo aplinkybėmis ir bendrausime vienas su kitu iš tiesų ir giliai, suprasime, ar įmanoma bus abiem sukurti bendrą gyvenimo projektą. Mūsų atspirties taškas bus spontaniškas ir kartu apgalvotas „taip“.

Galimi klausimai prisėdimui

Nukreipkite žvilgsnį į savo meilės pradžia...

1. Pasikalbėkime apie šį laimės antplūdį – naują, skvarbų, nuolat lydintį... iki tol nepatirtą. Apie atradimą, kad tu, aš, mes esame sukurti laimei, meilei. Pabandykime prisiminti, kas mus jaudino vienas kitame, kuo žavėjaisi joje, jame. Pasinerkime į tą akimirką, kai atradome vienas kitą, ėjome į pasimatymus, kalbėjomės, rašėme...

2. Laimė kyla iš meilės: pasidalykime savo santuokinio ir šeiminio gyvenimo patirtimi, kuri patvirtina šį teiginį.

3. Mūsų žvilgsnis nukreiptas vienas į kitą:

-Prisiminkime mūsų pirmuosius žvilgsnius, kai pirmą kartą pajutau, kad tu mane myli: kas pasikeitė manyje, kas pasikeitė tavyje?

-ir šiandien: ką sako mūsų žvilgsniai?

4. Grįžkime į tą akimirką, kai supratome, pajutome, kad tikėjimas laime kreipia mus į Dievą, į Dievo laimę, į amžinąjį gyvenimą ir amžinąją laimę.

5. Prisiminkime šią akimirką, aplinkybes, Dievo žvilgsnį į mane, į mūsų porą, į mano sutuoktinį. Kartu pasikalbėkime apie Dievo meilės, laimės Dieve ieškojimą, kuris pranoksta mūsų santuokinę meilę.

Prisėdimą baigiame kelias sekundes žvelgdami vienas į kitą tarsi pirmą kartą. Dabar tvirtai laikykimės už rankų ir žiūrėkime vienas į kitą taip, tarsi tai būtų paskutinis kartas, kai esame kartu.

KOMANDOS SUSITIKIMAS

Dievo žodžio klausymasis, 1 Jn 4, 16–19

¹⁶ Mes esame pažinę ir įtikėję meilę, kuria Dievas mus myli. Dievas yra meilė, ir kas pasilieka meilėje, tas pasilieka Dieve, ir Dievas pasilieka jame. ¹⁷ Tuo meilė pasiekia mumyse tobulumą, kad mes turime tvirtą pasitikėjimą teismo dieną, nes koks jis yra, tokie ir mes esame šiame pasaulyje. ¹⁸ Nebėra meilėje baimės, bet tobula meilė išveja baimę. Baimė numato bausmę, taigi kas bijo, tas dar netobulai myli. ¹⁹ Mes mylime, nes Dievas mus pirmas pamilo.

Pasiruošimas susitikimui: galimi klausimai

1. Prisimindami tam tikrą laikotarpį galime iš naujo išgyventi kai kurias tuo metu patirtas emocijas.

Per prisėdimą grįžome į pirmąsias mūsų meilės akimirkas. Galime kalbėti apie tai, kaip jautėmės prisiminę pirmą susitikimą ir kaip atradome vienas kitą.

2. Tėvas Henri Kafarelis kalba apie tuštumą, vienatvę ir prasmės stoką prieš sutinkant meilę. Kitas asmuo mane patikina, kad turiu didelę vertę, kad pagaliau kažkam egzistuoju. Kokia yra mūsų patirtis šiuo klausimu?

3. Kaip mes suvokėme ar pajutome, kad žmogiška meilė priartina mus prie Dievo ar net yra maitinama Dievo meilės? Prisijungėme prie DMK: galime pasidalinti apie sprendimą, kurį priėmėme kartu, ir apie nueitą kelią.

4. Santuokinė meilė – tai antroji galimybė „išgydyti“ savo gyvenimą, užgydyti praeities žaizdas. Ką mums įkvepia šis apmąstymas?

II SKYRIUS

Bendravimas

Vyro ir moters meilė, meilė, kuri teikia laimę, yra abipusė, tai dialogas, dalijimasis, atviras bendravimas. Tai irgi labai nauja tiems, kurie patiria jaunatvišką meilę. Dar labiau verta susižavėjimo ir dar labiau džiugina, nes daugelį metų jie skaudžiai jautė vienatvę. Tas jausmas – kartais snaudžiantis, kartais piktas, dažnai varantis į neviltį, lydėdavo nuolat. Kartais jie maištaudavo prieš jį, kartais įsivaizduodavo, kad stojo jo pusėn: „Mes neturime pasirinkimo: esame vieniši“, - rašė Rilkė. - „Galima save apgaudinėti, bet aš mieliau žiūriu daiktui į akis, nors nuo to ir svaigsta galva.“⁹

Dabar jiems aiški šio vienatvės jausmo reikšmė: jis paruošė juos meilei ir bendravimui. Iš tiesų, kaip jie trokštų meilės ir bendravimo bei jais džiaugtųsi, jei neturėtų nelengvos patirties, kad žmogui negera būti vienam (Pr 2, 18)? Vienatvė jiems neigiamu būdu pasakė tai, ko šiandien meilė moko teigiamai: kad bendravimas yra giluminis asmens poreikis, kad žmogaus asmuo yra sukurtas santykiui. Žmogus egzistuoja tikrai asmeniškai tik tiek, kiek egzistuoja dėl kito – ta stipria prasme, kurią šiuolaikiniai filosofai suteikia posakiui egzistuoti dėl... Nuo šiol jie tai žino, visi tai sako: „Aš egzistuoju, dabar, nes egzistuoju dėl tavęs!“

Bendravimas, dviejų dvasių bendravimas yra nuostabus patyrimas. Bet žmogus yra įsikūnijusi dvasia. Tad bendravimas vyksta ir per

⁹ Anne LINDBERCH en *Solitude face à la mer*, Amiot-Dumont, Paris, 1955, p. 39.

mūsų kūnus. Žvilgsnis, šypsena, rankų prisilietimas, kūno dovana – viskas tampa bendravimo priemone. Žvilgsniai, gestai ir žodžiai perduoda prasmę. Tačiau dvasia turi dalyvauti visuose kūno veiksmuose, turi į juos įsiterpti, kad juos perkeistų, ir užtikrinti, kad jie nevirstų tik įpročiais ar nebūtų atliekami automatiškai, arba, kas dar blogiau, netenkintų tik kūno instinktų.

Sužadėtiniai ir jaunavedžiai džiaugiasi nuostabiu išlaisvinimu, už kurį dėkoja meilei. Meilės dėka jie ką tik pabėgo nuo savęs pačių. Toks išsigelbėjimas iš tiesų nuostabus, bet dėmesio: čia atsiranda ir reiklumas. Bendrauti reikia ne tik tomis valandomis, kai lengva ir žavinga, bet ir visą gyvenimą. Ir jei iš pradžių viskas atrodė paprasta – tarsi palengvėjimas, – labai greitai suprantame, kad meilė reikalauja kitokio bendravimo. Tai kur kas daugiau nei asmenuoti veiksmazodį „mylėti“, daugiau nei keitimasis emocijomis, jausmais ir lengvabūdiškomis mintimis; tai reiškia, kad reikia atskleisti savo vidų, savo intymiausią „aš“ ir pačiam pažinti, koks jis yra, su visu turtu ir skurdu. Ir ne tik tomis valandomis, kai malonu, bet kiekvieną akimirką turime priimti kito žmogaus buvimą, žodžius, dovaną.

Taip, bendrauti, net ir vienas kitą mylintiems žmonėms, būna sunku, kartais skausminga. Bet šis skausmas tarsi keliamas ugdytojo, kuris verčia būtybę pranokti pačią save, atskleisti visas savo galimybes. Tie, kurie sutinka bendrauti, atgyja. Tie, kurie atsisako, pasmerkia save uždusimui. Tiesa ta, kad tik meilė gali padaryti stebuklą ir priversti bendrauti nuo pat pirmosios nuodėmės užsisiklendusius žmones, kai Adomas atsiskyrė nuo kūrinijos, atsiribodamas nuo Dievo.

Verta pastebėti, kad tikras bendravimas su vienu žmogumi veda prie santykio su visu pasauliu: „O, aš atradau didingą dalyką, tai meilė, kuri duoda man raktus nuo pasaulio, o ne atima juos iš manęs“¹⁰. Yra tiek moralistų, nesuprantančių šio „stebuklo“ ir raginančių vyrus ir žmonas nepasiduoti meilei. Tiesa, meilė gali būti netikra, tokia meilė suvaržo žmones, tačiau tikra meilė išlaisvina žmogaus širdį.

Pokalbis su Dievu

Didžioji mokytoja, Šventoji Dvasia, kuriai meilė skyrusi ypatingą veiklos sritį, veikia, kad vienas kitą mylintys žmonės iš tarpusavio bendravimo pereitų į bendravimą su Dievu. Jei žmonės jau yra tą patyrę, jų meilė labai padės tobuliau tuo gyventi. Visi bendravimo dėsniai, kuriuos jie atranda tarpusavio santykiuose, netrukus jiems atsiskleis kaip paslaptys, padedančios giliau įžengti į Dievo artumą.

Tiems, kurie dar neišmoko gyventi su Dievu, bet to siekia, labai svarbu suprasti, jog krikščionių religija yra bendravimas tarp žmogaus ir Dievo, tarp kiekvieno žmogaus ir Dievo. Bendravimas meilėje. Kitaip tariant, turime jiems pristatyti Dievo planą kaip didį sumanymą, įkvėptą Dievo troškimo bendrauti su kiekvienu savo vaiku, tai Dievo kvietimas žmogui – visiems žmonėms – užmegzti su juo asmeninį santykį. Atsiliepdamas į Dievo meilės kvietimą tikėjimo, kaip ir žmogiškosios meilės lygmeniu, žmogus atsiveria būčiai, atranda tikrąjį gyvenimą. Iki tol jis kartais suabejodavo, ar jo egzistencija yra tikra, o ne sapnas. Dabar jis žino, jis yra, jis gyvena.

¹⁰ Paul CLAUDEL, *Le soulier de satin*, en Théâtre II, La Pléaïde, Gallimard, 1965, p. 772.

Dabar jis egzistuoja, kiek egzistuoja dėl Dievo, ir todėl, kad egzistuoja dėl Dievo.

Atsisakymas bendrauti jau yra savižudybė žmogiškame lygmenyje; religiniu lygmeniu griežtai kalbant, tai yra mirtis. Mes atsiskiriame nuo Dievo – štai kodėl moralistai kalba apie mirtiną nuodėmę.

Žmogiškoji meilė mus ne izoliuoja, bet įteikia raktus nuo pasaulio. Bendravimas su Dievu duoda paradoksalių rezultatų – atribodamas mus nuo kūrinijos įveda į bendravimą su visomis būtybėmis, bet Dieviškame lygmenyje. Įsiklausykite į Fransis Jammes žodžius: „Atrodė, kad prieš jo akis atsivėrė naujas pasaulis. Paukštis, medis, akmuo įgavo jam iki tol nepatirtą aiškumą, o plytelė, kurioje atsispindėjo saulė, buvo gili ir ryški. Tai nebebuvo tas beprotiškas, groteskiškas košmaras, kuriame daiktai atrodo nustebug dėl savo buvimo: dabar viskas buvo taip, kaip yra...“ Skaitant šias eilutes galima pamanyti, kad autorius jas parašė sužadėtuvių metu; iš tiesų tai buvo kitą dieną po jo atsivertimo. Tad galima lengvai pamatyti, kad kiekviena autentiška meilė, o dar labiau nei santuokinė meilė – Dievo meilė, paverčia mus visų visatos būtybių broliais.

Taigi Dievo Dvasia moko bendrauti su Dievu per bendravimo žmogiškoje meilėje patirtį. Ji turi dar vieną, dar galingesnę ginklą. Ji sugrąžina vienvės jausmą į pačią meilės šerdį. Įsimylėjęlių poros ir sutuoktiniai panikuoja: ar jie klydo manydami, kad meilė ir vienvė yra nesuderinami, priešaringi dalykai, kad meilė galutinai pašalina vienvės jausmą? Ar gali būti, kad Paulis Valéry buvo

teisus: „Dievas sukūrė žmogų ir, pamatęs, kad jis per mažai vienišas, davė jam moterį, kad jis pajustų savo vieatvę“?

Tegu jie patyrinėja savo vieatvės patirtį. Taip prisimins, kad šis jausmas, deginęs paauglystėje, turėjo prasmę: jis įspėjo, kad žmogus sukurtas ne *tête-à-tête* su pačiu savimi, bet bendravimui abipusėje meilėje. Šiandien jų vieatvė, ir būtent pačioje meilėje, yra visiškai kitokio pobūdžio. Ji taip pat yra įspėjimas, tačiau paauglystėje ji buvo kvietimas į dialogą su moterimi, o šiandien kviečia į dialogą, į bendravimą su Dievu. Galbūt jie manė, kad jų žmogiškos meilės pakaks užpildyti širdis... Dievas negalėjo leisti jiems ilgai klysti. Jie buvo sukurti kitokiai meilei, todėl tegul neatidėlioja atsilepti.

Ar krikščionys gali išvengti šios naujos vieatvės jausmo įsiveržimo? Be abejo, jei jų vienybė su Dievu pakankamai gili, jei jų žmogiškoji meilė laisva nuo bet kokių iliuzijų, jie nejaus šio įkandimo. Tiesą sakant, šis jausmas dažnai aplanko net juos. Kažkas rašė: „Argi gyvenimas yra ne kas kita, kaip vieatvės mokymasis, o santuoka – subtiliausia priemonė šiam tikslui pasiekti?“ Ne, ne subtiliausia priemonė pasiekti vieatvę, bet gyvenimą su Kitu, kuris padaro galą bet kokiai vieatvei.

Krikščionių namuose šis Kitas yra netoli. Jį galime sutikti santuokiniam dialoge. Argi Jis nesakė: „Kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten ir aš esu su jais“ (Mt 18, 19)? Tačiau sutuoktiniai nerimauja: ar nevertėtų bijoti šio kitos meilės kvietimo? Ar tai neįžeis santuokinės meilės? Atsakymą man vieną dieną davė draugas, kuris papasakojo apie savo giliai religingą žmoną: „Kai ji pasimeldžia, jos švelnumas man tarsi atsinaujina.“

Santrauka

Tėvas Henri Kafarelis bendravimą įvardija kaip esminį malonės būsenos elementą, kuris atsiranda su meilės jausmu. Jis pabrėžia, kad toks bendravimas ne tik palaiko santuokinius santykius, bet ir daro įtaką mūsų santykiams su kitais žmonėmis.

Kelias į tikrąjį bendravimą prasideda nuo vienatvės patyrimo – jausmo, kuris gali būti kankinantis, tačiau atskleidžia esminę tiesą: žmogus egzistuoja tam, kad užmegztų santykius, kad pasakytų: „Aš egzistuoju, nes egzistuoju dėl tavęs“. Šis atradimas veda į meilę ir nuolatinį bendravimą, žodinį, veiksmų ar net dvasinį, į aukštesnį laimės matmenį, lydint Dvasiai.

Dievas nori, kad būtume laimingi, ir džiaugiasi mūsų laime. Tačiau sutuoktiniai turi pripažinti, kad bendravimas neapsiriboja tik gerais laikais, bet turi būti puoselėjamas ir sunkiu metu. Kartais gali atrodyti, kad nebetenkame to, kas mus sužavėjo kitame žmoguje. Tokiu metu bendravimas tampa kvietimu dalytis tuo, kas mumyse giliausia ir intymiausia, ir visada būti atviriems išklaudyti ir būti išklaudytiems. Šios pastangos išlaikyti autentišką bendravimą perkelia meilę į gilesnį, dvasingesnį lygmenį.

Santuokinė meilė taip pat atspindi mūsų santykį su Dievu. Krikščionybėje religija suvokiama kaip meilės kupinas Dievo ir kiekvieno žmogaus bendravimas. Atradę savo dieviškąją paskirtį, galime sakyti: „Aš egzistuoju, nes egzistuoju dėl Dievo“. Šis ryšys su Juo tampa pavyzdžiu mūsų žmogiškiems santykiams, kuriuose taip pat jaučiamės pašaukti mylėti, dalytis ir megzti ryšį.

Nors vienatvės jausmas gali kilti net ir mylint, jis neturėtų mūsų gąsdinti. Tai kvietimas prisiminti, kad esame sukurti ne tam, kad

būtume vieniši, ir kad Dievas visada bus šalia, padėdamas rasti paguodą ir pilnatvę tiek žmogiškuose santykiuose, tiek ryšyje su Juo.

PRISĖDIMAS

Gairės prisėdimui

Poros santykiai yra sudėtingi, daugialypiai, apimantys visus tikrovės aspektus ir ne visada lydimi visiško ir laimės kupino intymumo ar išskirtinių, tobulų akimirkų. Gyvendama kartu pora taip artimai pažįsta vienas kitą, kad silpnybės ir keistenybės, „šešėliai“, kurie jau šmėkščiojo tik susipažinus ir kuriuos kiekvienas iš pradžių slėpė, tampa pernelyg akivaizdūs. Diena po dienos ir dėl pasikartojimų šie trūkumai tampa tokie akivaizdūs, kad dažnai užgožia visa kita. Išskirtiniai bruožai tirpsta, susidūrus su mažomis kasdienio gyvenimo kliūtimis. Tas patrauklus žmogus, kurį iš pradžių taip noriai atradome, galiausiai atsiduria labai arti, net per arti, kad ir toliau keltų susižavėjimą.

Vyrauja įsitikinimas, kad įsimylėję susikuriame idealią mylimo žmogaus viziją, o kai ji išblėsta, susiduriame su tiesa. Tačiau nėra visiškai taip. Tai, ką meilės pradžia atskleidžia apie kitą žmogų, nėra iliuzija. Priešingai, tai atsivėrusios durys, kurios leidžia įžvelgti tai, kas kitame žmoguje tikriausio ir geriausio, su sąlyga, kad abu lieka aktyviai įsitraukę, o tai iš pradžių skatina meilę. Taigi tai pratybos; į jas reikia įsitraukti, jose dalyvauti, ir tai priklauso nuo abiejų. Jei dalyvaus tik vienas, pratybos taps beveik neįveikiamos.

Jei pasitelksime intelektą kylantį iš širdies, gebėjimą suprasti ir priimti gyvenimą, galėsime įžvelgti, ar, nepaisant neaiškių ir prieštarų dalykų, kuriuos jame ar joje atskleidėme, teigiami dalykai kompensuoja tą neigiamą pusę, kuri, kaip žinome, yra

kančios šaltinis. O svarbiausia – ugdyti gailestingumo kupiną širdį, kuri supranta ir priima, kuri yra kantri ir moka atsiprašyti, kuri su meile žvelgia į kitą asmenį, kuri nustoja kritikuoti ir išmoksta reikšti pagyrimus, kuri pripažįsta, kad reikia kito asmens ir jam tai pasako. Labai lengva jaustis patrauktam to, ką gali gauti; sunkiau paklausti savęs, ko reikia kitam žmogui.

Galimi klausimai prisėdimui

1. Prisėdimo pradžioje, atsidūrę Dievo žvilgsnyje, skirkime šiek tiek laiko individualiam apmąstymui, apsiginklavę rašikliu ir popieriumi, pasitelkę atmintį ir aiškų žvilgsnį atsakykime į šiuos du klausimus:

-Kas man patiko kitame žmoguje, kai pirmą kartą susitikome?

-Ar galiu įvardyti visas savybes ir grožį, kuriuos ir šiandien matau savo sutuoktinyje?

Skyrę užtektinai laiko, pasikalbėkime apie tai, ką parašėme.

2. Vienatvė: ar būdamas paauglys ar jaunas suaugęs taip jaučiausi prieš sutikdamas savo būsimą sutuoktinį? Pakalbėkime apie šią vienatvės būseną ir apie tai, kaip ji pasikeitė mūsų santykių pradžioje ir po kelerių santuokos metų.

3. Kokį ryšį išvengiame tarp vienatvės ir artumo su Dievu? Ar tam tikra vienatvės forma priartino mus prie Dievo? Kokiu būdu?

4. Kokius bendravimo būdus renkamės? Ar jie keitėsi bėgant metams? Kaip atsižvelgiame į savo ir sutuoktinio kūno kalbą? Pasikalbėkime kartu apie švelnumo vietą mūsų santuokiniuose santykiuose.

5. Mylėti – tai kasdien vis labiau pažinti kitą. Ir tai vyksta klausantis ir dalijantis. Ar galime nustatyti, kas trukdo bendrauti su sutuoktiniu? Ar galime nustatyti visas bendravimo kliūtis ir kartu ieškoti būdų, kaip jas pašalinti?

KOMANDOS SUSITIKIMAS

Dievo žodžio skaitymas, Ef 4, 29–32

²⁹ Joks bjaurus žodis teneišaina iš jūsų lūpų; kalbėkite vien kas gera, kas prireikus ugdo ir duoda malonę klausytojams. ³⁰ Ir neliūdinkite Šventosios Dievo Dvasios, kuria esate paženklinți atpirkimo dienai. ³¹ Tebūna toli nuo jūsų visokie šiurkštumai, piktumai, rūstybės, riksmi ir piktžodžiavimai su visomis piktybėmis. ³² Verčiau būkite malonūs, gailestingi, atlaidūs vieni kitiems, kaip ir Dievas Kristuje jums buvo atlaidus.

Pasiruošimas susitikimui: galimi klausimai

1. Krikščionių religija yra žmogaus bendravimas su Dievu. Dievo planas – užmegzti asmeninius santykius su savo kūrniais. Kaip išgyvename šias dvi meiles – meilę Dievui ir meilę sutuoktiniui? Kaip galime padėti vienas kitam palaikyti santykius su Dievu?

2. Dievas davė mums sutuoktinį, kad jį mylėtume. Tėvas Henri Kafarelis rašo, kad būtent santuokiniame dialoge Šventoji Dvasia moko mus bendrauti su Dievu. Kaip vyksta mūsų prisėdimas? Kaip pasiruošiamo? Kaip pasirūpiname, kad mūsų širdys atsivertų šiam prisitaikymo laikui, kad galėtume geriau mylėti vienas kitą ir savo meilėje patirti dieviškąją mūsų Dievo meilę?

3. Pasikalbėkime apie tai, kaip santuokinis bendravimas meilėje ir tiesoje:

- mus veda į bendravimą su Dievu,

- leidžia mums suvokti, kad egzistuojame ne tik dėl sutuoktinio, bet ir dėl Dievo
- atveria mus kitoniškumui – Dievo, taip pat visų žmonių kitoniškumui.

III SKYRIUS

Neišbaigtumas ir malonė

Neišbaigtumas

Per įvairias patirtis, kurias atneša gimstanti meilė, kiekvienas pamažu suvokia, kad prieš sutikdamas mylimą žmogų buvo neišbaigta būtybė, bet dėl to mažai kentėjo. Gyveno taip, tarsi būtų savarankiškas. Tačiau jautė poreikį auginti savo asmenybę, save tobulinti. Iš tikrųjų jam trūko papildančios būties. Ne tokios, kad užpildytų spragas ar papildytų, bet suteikiančios tai, ko vienam turėti neįmanoma: antrą pasaulio pusę.

Ši antra pasaulio pusė – vyras arba moteris – nėra įgyjama kartą ir visiems laikams. Daiktas įgyjamas, o žmogus priimamas tiek, kiek dovanojama savęs; ir vos tik sugniauži rankas pasisavinti, jis ištrūksta arba lieka tik daiktas, kuriuo tapo atsisakęs savo laisvės.

Savo nepilnavertiškumo kitos lyties atžvilgiu atradimas yra svarbus dvasinis įvykis, nes tai yra radikalaus, neginčijamo skurdo suvokimas. Tiesa, dauguma žmonių šį atradimą suvokia tik mylėdami - jie sužino apie savo skurdą tuo pat metu, kai iš jo išsilaisvina. Išsivaduoja, bet su sąlyga, kad sutuoktinis lieka šalia ir kaip mums duotas.

Visi turi patirti savo neišbaigtumą. Reakcija gali būti dvejopa - susitaikymas arba maištas. Vienintelis tokio elgesio, ne tik seksualinio, bet ir socialinio, paaiškinimas yra šio skurdo atmetimas.

Psichologai pabrėžė, kaip svarbu susitaikyti, kad esu būtent tokios lyties; ar jie pakankamai atkreipė dėmesį į tai, kad ne mažiau svarbu būti tik viena iš dviejų lyčių ir taip sutikti su iš to kylančiu neišbaigtumu ir skurdu?

Taip pat priklausomybė, nes neturtėlis yra būtinai priklausomas. Šios priklausomybės atmetimas yra drovaus paauglio reakcija. Jis nenori aukoti savo savarankiškumo, ir tam tikra prasme yra teisingas. Vėliau, bet tik vėliau, jis atras, kad mylėdamas žmogus gali tapti priklausomas, tačiau ši priklausomybė nereiškia nutolimo nuo savasties, savo žmogiškojo orumo atsisakymo. Iš tikrųjų suaugęs žmogus šioje sutartinėje priklausomybėje randa savo asmenybės brandą, savo laisvės išaukštinimą.

Dar radikalesnis neturtas

Neabejoju, kad klausydami manęs jau pastebėjote, kaip Dievas savo tikslams pasitelkia vyro ir moters suvokimą apie jų neišbaigtumą vienas kito atžvilgiu. Jis nori paskatinti juos atrasti daug svarbesnį neišbaigtumą ir jį priimti. „Iš tiesų Dievo meilė kalbina mumyse tą patį gebėjimą, kaip ir kūriniuose, tą jausmą, kad mes vieni nesame pilni ir kad aukščiausiasis Gėris, kuriame išsipildysime, yra aukščiau mūsų ir yra asmuo.“¹¹ Juokinga teigti, kad žmogus yra sau pakankamas ir ignoruoti kitą pasaulio pusę; tačiau nepaprastai groteskiška ir tragiška teigti, kad jis gali apsieiti be Dievo. Iš tikrųjų tai ir yra pirmapradė nuodėmė: „Būsite kaip dievai“, – šnibždėjo šėtonas Ievai į ausį, – „savarankiškai, nepriklausomi, laisvi!“

¹¹ Paul CLAUDEL, *Positions et Propositions*, T I, 1934, p. 431.

Dievo atžvilgiu žmogaus neturtas absoliutus: su tokia pamatine tiesa turi sutikti jūsų katechumenai. Be Dievo žmogus, taip sakant, neturi nei pradžios, nei pabaigos. Iš tikrųjų jis egzistuoja tik dėl Dievo veikimo. Šis „aš“, savo paties šeimininkas, teigiantis: aš esu, aš noriu, aš darau, atsirado ne pats iš savęs: jis yra iš Dievo, yra suteiktas Dievo. Dar daugiau: žmogus kiekvieną akimirką gauna savo būtį iš Dievo. Kaip šviesos dėmė ant miegamojo sienos visą savo tikrovę gauna iš saulės spindulio, prasiskverbiančio pro langines, taip ir mano būtis neturi jokio nuoseklumo ar trukmės, išskyrus kuriantį žodį, kuris mane atvedė į būtį ir joje palaiko.

Tačiau egzistuoja ir baisesnis skurdas – skurdas dėl to, kad egzistuojame ir negalime pasiekti ir priglausti to, dėl ko buvome sukurti, kur rastume būties pilnatvę ir laimę. Taip yra su žmogumi Dievo atžvilgiu. Netekęs Dievo draugystės, jis yra gyvas numirėlis, nes buvo sukurtas Dievui, kad Jį pažintų, mylėtų, turėtų, kaip akis buvo sukurta, kad matytų, intelektas, kad suprastų, širdis, kad mylėtų, vyras – moteriai, o moteris – vyrui.

Jei žmogiškos meilės patirtis gali padėti mums suprasti ir priimti tokį skurdą Dievo atžvilgiu, ji taip pat turi nuraminti žmogų, kuris, pasiekęs tikėjimo slenkstį, paniškai bijo minties susitikti su Dievu, pasinerti į visiškos priklausomybės nuo Jo bedugnę. Jis bijo paaukoti savo, kaip žmogaus, didybę. Tam tikra prasme šį jausmą reikia gerbti: tai teisingas savo kilnumo supratimas; bet iš ko kyla šis kilnumas, jei ne iš Dievo? Dievas jo pavydi dar labiau negu pats žmogus; Jis negali prašyti žmogaus jo atsisakyti. Meilės patirtis yra labai pamokanti: atiduoti save, padaryti save priklausomą nuo meilės

nepaverčia mūsų kito nuosavybe, vergu, daiktu šeiminko rankose, bet, priešingai, atskleidžia visą mūsų asmenybės spindesį. Sunku suvokti protu, tačiau tai yra akivaizdi tiesa mylintiems.

Tačiau reikia pasakyti: kaip dviejų būtybių sąjunga reikalauja, kad meilė tarp jų išliktų gyva, nes kitaip ji primins dviejų nuteistųjų surakinimą antrankiais, taip ir tikėjimas į Dievą, kad būtų patiriamas visa savo tiesa, būtinai reikalauja karštos, gyvos, kasdien vis naujos ir vis tikresnės meilės Dievui. Turėdami tokią patirtį, mistikai entuziastingai gieda apie savo džiaugsmą atradus radikalų neturtą ir visišką priklausomybę nuo Dievo. Jie yra laisvos būtybės.

Malonė

Vyras, kuris sutikęs moterį staiga suvokia, kad visą gyvenimą jos laukė, kad be jos yra neišbaigtas ir nepajėgus atlikti savo darbo, iš pradžių žengia į priekį kaip užkariautojas. Tačiau netrukus jis supranta savo klaidą.

Iki tol jis manė, kad viską gali įgyti pinigais arba užkariauti intelektualine, moraline ar fizine jėga. Jei nepavykdavo, kaltindavo save, pinigų ar jėgų stoką. Tačiau dabar jis atrado kitą pasaulį, kuriame turtai ir jėga negalioja: meilės pasaulį. Juokinga teigti, kad meilę galima įgyti už pinigus! Giesmių giesmėje maždaug prieš du su puse tūkstančio metų buvo pasakyta: „Jeigu žmogus siūlytų už meilę visą savo turtą, būtų tik paniekos vertas.“ (Gg 8, 7) O jei mėgintų meilę užgrobti jėga, būtų kaip žvėris.

Šiame kitame pasaulyje, meilės pasaulyje, asmens pasaulyje, asmens paslapties pasaulyje, asmuo yra ne tai, ką galima pasiimti, bet laisvė, kuri atsiduoda. Ir ši meilės dovana yra savotiškas stebuklas, nenuspėjamas, visada duodamas neatlygintinai. Tad kaip mes ją gauname? Yra tik du būdai. Arba suvilioti tikrąją šio žodžio prasmę, t. y. mylėti, mylėti tokia meile, kad ji priverčia meilę trykšti iš kito žmogaus širdies. Arba ilgėtis. Šis žodis skamba juokingai, tačiau slepia nuostabią tikrovę: nuolankumą būtybės, kuri ir išpažįsta savo meilę, ir pripažįsta, kad niekaip nenusipelno šios neįkainojamos dovanos – mylimojo meilės.

Taigi, kai du įsimylėjėliai pašaukti atsiliepia, kiekvienas iš jų atsiveria kito dovanai, jausdamas nuostabą ir dėkingumą:

„Atsiklaupk, ir aš atsiklaupsiu!

Pažvelk į mano sielą, o aš su nuostaba ir pagarbiai priimsiu tavo sielą

Į savo glėbį, atsiklaupęs ant kelių, nes ji yra Dievo kūrinys

*Ir lobis prie mano širdies mano glėbyje“.*¹²

Gavusieji tokią neįkainojamą dovaną neturėtų įsivaizduoti, kad ją įgijo kartą ir visiems laikams. Kiekvieną dieną turime su nuolankia pagarba laukti mylimojo dovanojimosi, kiekvieną dieną su pirmosios dienos nuostaba ir dėkingumu priimti dovaną, kuri kasdien yra nauja. Vargas tam, kuris pasiduoda nuosavybės mentalitetui, nes taip jis paliks meilės pasaulį.

¹² Paul CLAUDEL, *L'Échange*, en Théâtre I, La pléiade, Gallimard, 1964, p. 691.

Malonės karalystė

Tokia savęs dovanojimo patirtis nuostabiai nušviečia žmogaus santykį su Dievu. Viešpats nori, kad per ją mes suprastume malonės pasaulį. Malonė ir savęs dovanojimas yra tas pats žodis.

Giesmių giesmėje dar labiau nei siekis nusipirkti žmogiškąją meilę smerkiamas apsimestinis siekis gauti Dievo dovanas už pinigus. Tokia pretenzija sukėlė stiprų apaštalo Petro pyktį: „*Pamatęs, kad apaštalo rankų uždėjimu teikiama Dvasia, Simonas pasiūlė jiems pinigų ir prašė: „Duokite ir man tą galią, kad kam uždėsiu rankas, gautų Šventąją Dvasią“. Bet Petras tarė jam: „Kad tu pražūtum su savo pinigais, jei sumanei už pinigus nusipirkti Dievo dovaną!“*“ (Apd 8, 18–20)

Mažiau šiurkščią, bet tokią pačią klaidą daro tie, kurie tikisi išgelbėjimo dėl to, kad laikosi įstatymo, moralės nurodymų ar manosi prikaupę nuopelnų. Jie taip atmeta krikščioniško išganymo neatlygintinumą ir transcendentiskumą. Jei žemėje būtų rojus, juos būtų galima pateisinti, tačiau išgelbėjimas, kurį mums siūlo Dievas, yra visai kitoks: tai Jis, pažintas, mylimas, turintis meilę. Kaip matėme, meilės dovanos negalima nusipirkti ar nusipelnyti. Juo labiau Dievo atveju.

Taip pat ir žmogus prieš Dievą turi suprasti, kad Dievo dovana gali būti tik gryna dieviška iniciatyva. Teologija ilgai svarstė ir įnirtingai gynė būtent absoliučios malonės neatlygintinumo dogmą. Viskas, ką žmogus turi padaryti, yra ją priimti, ir šis atsivėrimo Dievo dovanai aktas pats savaime yra didžiulė Dievo dovana.

Taigi turime atsisakyti bandymų užkariauti Dievą sunkia kova. Bet kaip tada galime įgyti Jo meilę, kuri, kaip supratome, mums brangesnė už viską? Tarp vyro ir moters kalbėjau apie suviliojimą; čia jis atmetinas: kas išdrįstų tvirtinti, kad myli Dievą tiek, kad išviliotų meilę iš Jo širdies? Belieka tik tapti „besiilginčiuoju“. Tokia yra gilioji maldos prasmė. Ir turime suprasti, kad malda yra ne spaudimas Dievui, bet lūkestis, viltis, mūsų būties plyšys, per kurį iki mūsų prasiverš Dievas.

Kai Dievas, savo ruožtu, nori užkariauti žmogų ir susivienyti su juo meilėje, jis gali tik paisyti didžiojo meilės įstatymo, kurį pats paskelbė ir kurį apibrėžiau pirmiau: „Žmogus yra ne daiktas, kurį reikia paimti, bet laisvė, kurią reikia duoti“. Jam belieka suviliooti žmogų. Būtent šioje šviesoje turime suprasti visą Šventąją istoriją. Dievas pirmiausia tautą, vieną skurdžiausių ir mažiausių, užkariavo didžiais darbais ir meilės prisipažinimais, kaip vyras užkariauja moters širdį. Jis kalbėjo jai kaip mylintis vyras: „*Kaip vyras džiaugiasi savo žmona, taip tavo Dievas džiaugsis tavimi*“ (Iz 62, 5). Ir kai Izraelis kaip svetimautoja išdavė tą, kuris vadinosi jos vyru, Jis užsibrėžė tikslą vėl ją laimėti: „*Todėl aš ją suvedžiosiu, išvesiu į dykumą ir kalbėsiu jos širdžiai*“ (Oz 2, 10).

Galiausiai atėjo metas Dievui žengti didžiausią suviliojimo žingsnį, kad užkariautų ne tik vienos iš tautų, bet ir visos žmonijos širdis. Dievo Sūnus tapo kūnu, apsigyveno tarp mūsų ir pateikė žmonijai neginčijamą savo meilės įrodymą: „Nėra didesnės meilės už tą, kaip gyvybę atiduoti už tuos, kuriuos myli.“

Tačiau didžioji dauguma žmonių negirdi meilės kalbos! Nepaisant to, per pastaruosius dvidešimt amžių milijonai žmonių leidosi

suviliojami, atsidavė Kristui, atsivėrė Kristaus dovanai. Ir jie pasiliko Jame, o Jis – juose.

Santrauka

1. **Neišbaigtumas.** Meilės santykiai atskleidžia mūsų radikalų neturtą, nes leidžia mums suvokti savo neišbaigtumą. Toks dvasinis atradimas parodo, kad siekdami pilnatvės esame priklausomi nuo kito, ir šio trūkumo priėmimas veda mus į asmeninę brandą, dėl kurios tampame laisvesni, o jo neigimas – į nepasitenkinimą ir nelaimingumą.

Kaip daro visose savo kalbose, tėvas Henri Kafarelis neturto suvokimą meilės santykiuose perkelia į santykį su Dievu. Dievas suteikia mums egzistenciją ir pilnatvę, o mūsų absoliučios priklausomybės nuo Jo supratimas leidžia užmegzti autentiškesnius santykius. Mistikai šlovina šį radikalų neturtą pripažindami visišką priklausomybę nuo Dievo ir Jo teikiamą pilnatvę.

2. **Malonė:** Meilės negalima nusipirkti ar įgyti už nuopelnus, kaip rodo Giesmių giesmė: „Jeigu žmogus siūlytų už meilę visą savo turtą, būtų tik paniekos vertas“. Su ja susijusios dorybės yra nuolankumas, laukimas, dovanojimas ir nesavanaudiškas davimas. Mūsų santykiuose su Dievu tai reiškia, kad Jo malonė yra neatlygintina dovana, gaunama ne už pasiekimus ar nuopelnus. Dieviškoji meilė yra dosni ir apsti, o mūsų užduotis – būti atviriems ją priimti.

Viskas, ką galime padaryti, tai melstis, susitikti su Juo ir suteikti sau galimybę priimti Jo dosniai išliejamą malonę, pro kurią dažnai

praeiname nesustodami. Malda yra mūsų meilės Dievui, susitikimo su Tuo, kuris visada mūsų laukia, ir imlumo Jam kalba.

PRISĖDIMAS

Gairės prisėdimui

Turime rasti pusiausvyrą tarp tradiciškai moterims priskiriamo vaidmens, pagrįsto „šventa“ jų prigimtimi, ir griežtos feministinės ideologijos, redukuojančios moteris iki gyno ir paprasto mačistinės „kultūros“ produkto, neturinčio nieko bendra su jų biologija.

Stebėdami kartu gyvenančias jaunas poras matome, kad jos toliau dalyvauja šioje feministinėje kovoje. Moterys, bent jau dalyje pasaulio, pagaliau buvo pripažintos lygiavertėmis vyrams orumo, intelekto, organizacinių gebėjimų ir atsakomybės požiūriu, tačiau dėl visų šių išorinių pasiekimų jos neturi prarasti savo giliai įsišaknijusios tapatybės. Moterys gali daryti tuos pačius dalykus kaip ir vyrai, bet darys juos kitaip.

Poroje šis moters vaidmens pasikeitimas buvo didelis privalumas, bet kartu ir konfliktų priežastis. Kaip paskirstyti darbus namuose? Kiek laiko kiekvienas skirs vaikams? Ar visada tik vienas sutuoktinis atsisakys profesinio paaukštinimo?

Jei jaunos poros įsivels į kovą su atkakliais reikalavimais siekti lygybės, bus sunku pasiekti pusiausvyrą ir ramybę. Svarbu, kad jie abu pasiektų kompromisą ir pasidalytų šeimos ir profesinio gyvenimo našta, bet taip pat suvoktų vyriško ir moteriško požiūrio skirtumus, kurie turės įtakos jų santykiams. Jei jie nepripažins, kad vyro ir moters lyčių skirtumas neapsiriboja vien biologiniais organais, bet turi įtakos visiems gyvenimo aspektams, jie tai suvoks ne kaip privalumą, bet kaip nuolatinę konfliktų priežastį.

Jei pusiausvyra, kurios siekiame, bus grindžiama tik teisingumu, o ne meile grįsta savęs dovanojimu, ji bus trapi. Vyro ir moters sąjungos tikslas – įžengti į vyro ir moters santykio pilnatvę, kad taptume vis tvirtesnė pora.

Galimi klausimai prisėdimui

1. Sutuoktinio meilė padaro mus išbaigtais moterimis ir vyrais. Adomas pirmasis patyrė neišbaigtumą, liūdesio jausmą, kai susidūrė su trūkumo, nebuvimo tikrove¹³.

Ar kiekvienas suvokiame savo neišbaigtumą? Kuriuo mūsų asmeninės istorijos momentu jis pasirodė, ar jį suvokėme? Kaip jį apibūdintume? Kas mums yra „kita pasaulio pusė“, kurią atskleidžia mūsų sutuoktinis?

2. „Daiktas įgyjamas, o žmogus priimamas tiek, kiek dovanojama savęs...“ Ką mums įkvepia šis sakinyš?

Mes visi patiriame Dievo meilės, Dievo dovanos malonę. Kaip tai veikia mūsų santuokinę meilę? Kaip kasdieniame gyvenime patiriame šią abipusę dovaną, savęs dovanojimą, atlikdami įvairias užduotis, tarnaujančias santuokinei ar šeimos bendruomenei?

¹³ Pradžios 1, 26–27: „Tuomet Dievas tarė: „Padarykime žmogų pagal mūsų paveikslą ir panašumą; (...) Dievas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą, pagal savo paveikslą sukūrė jį; vyrą ir moterį; sukūrė juos.“

Pradžios 2, 20: „Žmogus davė vardus visiems galvijams, visiems padangių paukščiams ir visiems laukiniams žvėrims, tačiau sau tinkamo bendrininko nesurado.“

Pradžios 2, 22–23: „O iš šonkaulio, kurį VIEŠPATS Dievas buvo išėmęs iš žmogaus, padarė moterį ir atvedė ją pas žmogų. O žmogus ištarė: „Ši pagaliau yra kaulas mano kaulų ir kūnas mano kūno.“

3. Kiek mūsų santuokinė meilė padeda mums suvokti savo neturtą? Mūsų priklausomybę nuo meilės? Kaip mes ją išgyvename? Ką pasakytumėte apie tėvo Henri Kafarelio mintį, kad priklausomybė nuo meilės daro mus laisvus? Kartu paieškokime konkrečių pavyzdžių.

4. Mūsų neišbaigtumas Dievo atžvilgiu. Kaip ir kada tai atradome? Kiek mūsų neišbaigtumas sutuoktinio atžvilgiu leido mums atrasti daug svarbesnį, daug gilesnį neišbaigtumą ir jį priimti? Pasidalykime šiais atradimais.

5. Kaip mūsų santuokinis neturtas ir absoliutus neturtas Dievo atžvilgiu atskleidžia vienas kitą? Ar esame įsitikinę, kad esame sukurti Dievui, kad be Dievo draugystės būtume gyvi numirėliai? Kaip diena iš dienos stengiamės dėl santuokinės meilės ir meilės Dievui bei jas abi puoselėjame?

KOMANDOS SUSITIKIMAS

Dievo žodžio klausymas, Pr 2, 18–23

¹⁸ VIEŠPATS Dievas tarė: „Negera žmogui būti vienam. Padarysiu jam tinkamą bendrininką.“ ¹⁹ Taigi VIEŠPATS Dievas padarė iš žemės visus laukinius gyvulius bei visus padangių paukščius ir atvedė juos pas žmogų pamatyti, kaip jis juos pavadins. Koku vardu žmogus pavadins kiekvieną gyvą būtybę, toks turės būti jos vardas. ²⁰ Žmogus davė vardus visiems galvijams, visiems padangių paukščiams ir visiems laukiniams žvėrimis, tačiau sau tinkamo bendrininko nerado. ²¹ Tuomet VIEŠPATS Dievas užmigdė žmogų giliu miegu ir, jam miegant, išėmė vieną šonkaulį, o jo vietą užpildė raumenimis. ²² O iš šonkaulio, kurį buvo išėmęs iš žmogaus,

VIEŠPATS Dievas padarė moterį ir atvedė ją pas žmogų.²³ O žmogus ištarė:

„Štai pagaliau kaulas mano kaulų
ir kūnas mano kūno.

Ji bus vadinama moterimi,
nes iš vyro buvo paimta

Pasiruošimas susitikimui: galimi klausimai

1. Kokių atradimų ir patvirtinimų gavome skaitydami šiuos tėvo Henri Kafarelio tekstus? Tiek mūsų santuokinei meilei, tiek mūsų, kaip poros, asmeniniam santykiams su Dievu.
2. Kokiais prisėdimo vaisiais galėtume pasidalyti?
3. Neatlygintina meilė sutuoktiniui ir Viešpačiui kuriama diena iš dienos. Kokiu būdu ji yra malonės šaltinis? Paaiškinkite.

IV SKYRIUS

Pašaukimas mylėti

Krikščioniškos meilės šaltinis yra ne žmogaus širdyje. Jis yra Dieve. Sutuoktiniams, kurie nori mylėti, kurie nori išmokyti mylėti vis labiau, galiu duoti tik vieną gerą patarimą: ieškokite Dievo, mylėkite Dievą, būkite susivieniję su Dievu, skirkite Jam visą erdvę.

Kuo labiau jie atsiveria meilės Dievui, tuo turtingesni jų tarpusavio meilės mainai. Jiems atsiveria begalinės perspektyvos: jų meilė niekada nenustos augusi, nes jie gali vis plačiau atsiverti Dievo dovanai. Jei jie nori, kad jų meilė liepsnotų gyva liepsna, būtų vis stipresnė, tegul kasdien vis labiau myli Dievą.

Dažnai matomą meilės nuosmukį galima paaiškinti tuo, kad pamiršamas esminis principas: nusigręžti nuo Dievo ir nusidėti prieš Jį reiškia nusidėti prieš meilę, atribojant save nuo meilės šaltinio. Atsisakyti Dievo reiškia atsakyti savo sutuoktiniui kasdienės duonos – meilės. Tas, kuris tvirtina vertinantis meilę, nors Meilę niekina, meluoja.

Meilė kyla iš Dievo

Tie, kurie atsiskiria nuo Dievo, nepraranda galios mylėti, tačiau jie atsisako geriausios savo meilės. Kita vertus, augant meilei Dievui, auga ir kita meilė. Santuokinės sąjungos žmogiškoji ir amžinybės kokybė prilygsta sutuoktinių sąjungos su Dievu kokybei. Kuo labiau jie atsiveria meile Dievui, tuo turtingesni jų tarpusavio meilės

mainai. Prieš juos driekiasi begalinės perspektyvos: jų meilė niekada nenustos augusi, nes jie gali vis plačiau atsiverti Dievo dovanai. Jei jie nori, kad jų meilė būtų gyva ir vis stipriau liepsnotų, tegul kasdien vis labiau myli Dievą.

Būtent per maldą ir sakramentus sutuoktiniai semiasi iš dieviškosios malonės šaltinių. Atgaila palaiko sutuoktinių širdžių skaidrumą, ir ugnies sėklą, kurią Eucharistija pasėja kiekviename iš jų, apšviečia ir sušildo santuokinį gyvenimą. Išpažintis prieš santuoką ir Komunija per šventąsias Mišias įgauna nuostabią prasmę, kai į jas žvelgiama šitaip.

Meilė kyla į Dievą

Dievas yra meilės ištakos, bet jis kartu ir jos tikslas. Meilė kyla iš Dievo, ji eina pas Dievą; Dievas yra meilės alfa ir omega.

Klaida yra meilę paversti absoliutu, galutiniu tikslu, dievu. Be abejo, žmonės nedarytų šios klaidos, jei meilė taip gerai nekalbėtų apie kitą meilę, Meilę, kurios trokšta žmogaus širdis.

Jei paprasta prigimtinė meilė neturėtų šios kitos Meilės nuojautos, žmonės nedėtų į ją tokių didelių vilčių ir taip smarkiai nekaltintų, kad juos nuvylė.

Mes ramiai priimtume meilę, jei ne joje spindinti Dievo meilės ugnis, kurios misija yra kviesti mus ieškoti einant per ją, bet nesustojant ties ja. Juk jei ji duoda žmonijai ypatingą pažadą, tai tik

Kito vardu, ir tik tas Kitas gali jį įvykdyti. Meilė yra tik pasiuntinys; Dievas yra šeimininkas.

Tai nereiškia, kad žmogiškoji meilė yra „didžioji apgavikė“. Apgaudinėja ne meilė, o žmonės, kurie ją neteisingai supranta. Jei jau kalbame apie apgaulę, tai dėl jos kalta ne meilė, o tie, kurie ją paverčia visagaliu dievu, galinčiu pasotinti žmogaus širdį. Tai ir yra didysis melas. Apgauta žmogaus širdis visko prašo iš meilės, o meilė nuvilia. Ar gali būti kitaip? Kūrinys negali užpildyti tokio dydžio širdies, kurioje sutelpa Kūrėjas. Šitaip nusivylę dažnai prarandame tikėjimą meile, o tai tiek rimta, kaip ir stabmeldystė. Visko tikėdamasi iš meilės, žmogaus širdis nebesitiki iš jos to, ką ji turėtų suteikti: kelio į Dievą. Būtent to turėjome prašyti nuo pat pradžių. Meilė yra priemonė, o ne tikslas; tačiau galinga priemonė.

Žmogaus širdžiai meilė iš tiesų yra didžioji galimybė. Ji išlaisvina iš nederamų tvarinių gniaužtų. Padaro širdį laisvą, erdvią, atvirą. Meilės apsilankymas yra malonės valanda. „Ši jėga, kuri mus kviečia išeiti iš savęs, kodėl nepasitikėti ja ir ja nesekti?“¹⁴ Sekite paskui ją anapus meilės, pas meilės autorių.

Laimingoje meilėje sutuoktiniai netrukus randa tą, kuris gyvena jų sąjungos centre. Vienas iš jų rašė: „Vis labiau suprantu, kad tikroji santuoka yra sielos santuoka su savo Dievu.“ Skausmingoje meilėje kančia širdyje išgraužia vietą, kurioje apsigyvens Dievas, jei nelaiminga širdis nepasiduos nevilties pagundai ar dar didesnei pagundai paneigti meilės alkį ir begalybę savo būties gelmėse.

¹⁴ Paul CLAUDEL, *Le Soulier de satin* en Théâtre II, La pléiade, Gallimard, 1965, p. 858.

Kenčiančių porų atveju taip pat teisinga sakyti, kad meilė veda į Dievą.

Per visą poros gyvenimą gyva meilė niekada nenustoja būti keliu į Dievą, nes ji yra didžioji savęs dovanojimo ir atsižadėjimo mokykla.

Meilė yra priemonė, bet ne tik. Priemonės atsisakoma, kai pasiekiamas tikslas, nebereikalinga valtis pamirštama ant kranto. Sutuoktiniai turi kreipti į Dievą meilę, kuri juos atvedė pas Jį. Meilė bendradarbiauja jų išgelbėjime: dėl jo reikia dirbti kasdien. Tačiau pamažu įvyksta pokytis. Nors iš pradžių jie ėjo meilės keliu, kad patektų pas Dievą, ateina diena, kai atrodo teisingiau sakyti, jog jie eina per Dievą, kad pasiektų meilę. Arba tiksliau, jų meilė yra Dieve, ir jiems nebereikia palikti vieno, kad eitų pas kitą.

Meilė, malonės šaltinis

Sakėme, kad Dievas jau yra paprastos prigimtinės meilės šerdyje, ir tie, kurie Jo ten ieško, ten ir randa. Tačiau krikščioniškose porose, priėmusiose Santuokos sakramentą, Jo buvimas yra nepalyginamai tikresnis ir veiksmingesnis.

Sakramentu tampa ne meilė siaurąja žodžio prasme, bet susitarimas ir sudaryta sąjunga; tačiau meilė, šio susitarimo įkvėpėja ir gyvoji sąjungos siela, dalyvauja sakramente; galima sakyti, kad ji yra ne tik pašventinta, bet ir šventinanti.

Šimtmečius žmonės prašė meilės, kad ji suteiktų gyvenimo lengvumo ir džiaugsmo: jie prašė iš jos visko, bet vis tiek nesitikėjo

pakankamai. Atėjo Kristus, ir dabar meilė gali perduoti dieviškąjį gyvenimą žmonėms. Meilė, džiaugsmo priežastis, tapo malonės šaltiniu. Žmonės prašė jos visko; ji jiems duoda daugiau nei viską, nes duoda visa ko priežastį – Dievą.

Ir nors tiesa, kad susituokę krikščionys turi dažnai priimti sakramentus, ypač Eucharistiją, didžiausią iš visų sakramentų, ne mažiau apgailėtina, kad jie labai dažnai nežino, jog malonę gali rasti ir savo meilėje, poroje, kur spindi neužgesinama sakramento liepsna. Jų sąjungos gelmėse Jėzus Kristus laukia, kad galėtų jiems save atiduoti. Kad padėtų mums suprasti šį slėpinį, popiežius Pijus XI Santuokos sakramentą lygina su Eucharistijos sakramentu. Jis primena kardinolo Bellarmino žodžius:

„Galime dvejopai svarstyti apie santuokos sakramentą: pirma, kaip jis įvyksta, antra, kaip pasilieka įvykęs. Šis sakramentas panašus į Eucharistiją, kuri yra sakramentas ne tik tuomet, kai įvyksta, bet ir kai pasilieka – kol sutuoktiniai gyvena, tol jų bendrystė pasilieka kaip Kristaus ir Bažnyčios sakramentas“ (Enciklika *Casti connubii*)¹⁵.

Meilė, Dievo žinia

Šlovindama Dievą, meilė taip pat turi būti Dievo žinia.

Kūrinytės liudija apie menininko talentą: pavyzdžiui, chorales leidžia mums susipažinti su giliu J. S. Bacho gyvenimu. Lygiai taip pat kūriniai mums kalba apie Kūrėją ir atskleidžia Jo mintis bei tobulumą. Žvaigždėtas dangus mums pasakoja apie Jo išmintį,

¹⁵ Enciklika *Casti connubii*, Roma, 1930 m. gruodžio 31.

vandenynas rodo Jo galią, skaidrios vaiko akys leidžia įžvelgti Jo tyrumą, tačiau meilė mums atskleidžia daug gilesnę paslaptį, be galo praturtinančią žmogaus širdį: ji moko mus apie meilę, kuri yra Dievo Širdyje.

Didžioji žmogiškoji meilė įrodo, kad meilė egzistuoja žemėje – ir tai jau nepaprastai svarbi žinia daugeliui mūsų amžininkų, praradusių tikėjimą meile, – bet pirmiausia ji mums siūlo autentišką dieviškųjų namų, Tėvo ir Sūnaus meilės Šventosios Dvasios vienybėje, vaizdą: ji skelbia, kad „Dievas yra meilė“. Žmogiškoji meilė yra nuoroda, padedanti mums suprasti dieviškąją meilę. Dėl savo galios paversti dvi būtybes viena, išsaugant kiekvienos iš jų asmenybę, meilė leidžia mums suprasti slėpinį Kristaus sąjungą su žmonija ir dvasinę sielos santuoką su jos Dievu.

Taigi tokia yra Dievo žinia, kurią santuokinė meilė įpareigota nešti žmonijai. O jos svarba leidžia mums išmatuoti pagarbą ir pasitikėjimą, kuriuos jai teikia Dievas.

Santrauka

Tėvo Henri Kafarelį nuomone, krikščionių porų, ypač priėmusių Santuokos sakramentą, ir netikinčiųjų meilė iš esmės skiriasi. Klausimas, kaip teisingai nustatyti šios meilės šaltinį, kuris, kai kurių nuomone, priklauso tik nuo mūsų. Kita vertus, būdami tikri, kad šaltinis yra Dievas, pasiekiamo daugiau gelmės ir kokybės. Aiškiai suprasdami šaltinio kilmę, atsiveriame galimybių ir augimo šioje meilėje pasauliui. Kita vertus, daugelio patiriamą meilės nuosmukį

galima paaiškinti nutolimu nuo Dievo ir nuodėme, kuri yra atsiskyrimas nuo meilės šaltinio.

Kad priartėtume prie Dievo, turime maldą ir sakramentus, kurie įgauna naują matmenį, jie tampa mūsų meilės šaltiniu ir maistu. Dar daugiau, ši malonė, kurioje randame meilės ištakas, yra ir galutinis tikslas. Dievas yra pradžia ir pabaiga, alfa ir omega. Meilė kyla iš Dievo ir eina pas Dievą.

Tačiau žmogiškoji meilė linkusi nuvilti, susidūrusi su didžiuliu absoliučios meilės troškimu, kurį visi jaučiame. O tokią absoliučią meilę gali suteikti tik Dievas. Žmogiškosios meilės absoliutinimas yra labai dažna klaida, nes jausmai gali būti nepastovūs ir mes dažnai nepajėgiame patenkinti meilės reikalavimų, nes juos išpildyti gali tik Dievas.

Per visą santuoką gyva meilė niekada nenustoja būti keliu į Dievą, įrankiu, kuris šventumo kelyje, kuriuo einame kartu, padės mums pasiekti Dievą. Juk Dievas jau yra žmogiškoje meilėje, tačiau krikščionių porose, priėmusiose Santuokos sakramentą, jo buvimas yra tikresnis, labiau pašventinantis, nes yra malonės šaltinis, kadangi ši Meilė geba patenkinti mūsų giliausius troškimus.

Pora, kurioje abu vienas kitą stipriai myli, yra tikras Dievo atvaizdas ir galingas liudijimas. Tokia žmogiškoji meilė padeda kitiems geriau suprasti dieviškąją meilę, nes Dievas yra meilė.

PRISĖDIMAS

Gairės prisėdimui

Šiandien mes per daug tikimės iš santuokinės meilės: kad ji pripildys, supras, palaikys, išklausus, atlieps, išsilaikys, apsaugos... Mes per daug tikimės iš kito asmens, kuris yra netobulas ir ribotas, kaip ir mes. Tikime, kad vienatvė bus užpildyta, netikrumas išnyks, dialogas pasieks sielos gelmes, o visos klaidos bus pateisintos. O jei mums nepavyksta, tai nusivylimas, pabaiga. Tikėjomės meilės be įtrūkimų, be pasiteisinimų, be priekaištų; meilės, kuri būtų tobula, besąlygiška ir visiška.

Dievas į žmogaus širdį įdėjo tokį meilės troškulį, kad jis visą gyvenimą nenuilstamai jos ieško ir tiki, jog gali ją rasti tik santuokinėje meilėje, tačiau tik Dievas yra atsakymas. Šio troškulio negali visiškai patenkinti kitas žmogus. Pamirštame tikrąjį šaltinį ir ieškome, kur ji atsispindi, tačiau šis atspindys, nors ir jau yra pažadas, nepakeičia tikrojo šaltinio.

Galimi klausimai prisėdimui

1. Kiek jau patyrėme tokių nusivylimų? Pateikime vienas kitam keletą konkrečių pavyzdžių. Kaip galėtume paaiškinti šias situacijas?
2. „Krikščioniškosios meilės šaltinis yra ne žmogaus širdyje. Jis yra Dieve.“ Ką manome apie šį stiprų tėvo Henri Kafarelį teiginį? Kaip mūsų santuokoje tam tikras nutolimas nuo Dievo ar net kai kuriais

atvejais Dievo užmiršimas pakenkė mūsų santuokinės meilės kokybei? Ir atvirkščiai, kokių pasekmių mūsų santuokinei meilei turėjo tai, kad vienas ar abu buvome arčiau Viešpaties? Kaip konkrečiai mums pavyko patirti šį didesnę artumą su Viešpačiu ir kaip galėtume jį kasdien vis labiau palaikyti?

3. „Nors iš pradžių jie ėjo meilės keliu, kad patektų pas Dievą, ateina diena, kai atrodo teisingiau sakyti, jog jie eina per Dievą, kad pasiektų meilę. Arba tiksliau, jų meilė yra Dieve, ir jiems nebereikia palikti vieno, kad eitų pas kitą. “Nelygu, kiek jau esame kartu, šis etapas gali būti dar neįvykęs“. Ką manome apie šį teiginį? Ar jis tinka mūsų santykiams? Su kokiomis kliūtimis susiduriame pakeliui ir kaip galime jas įveikti?

4. „Dievas jau yra paprastos prigimtinės meilės šerdyje, ir tie, kurie Jo ten ieško, ten ir randa. Tačiau krikščioniškose porose, priėmusiose Santuokos sakramentą, Jo buvimas yra nepalyginamai tikresnis ir veiksmingesnis“. Mūsų Santuokos sakramentas: kaip jį apibrėžtume? Kaip mes juo gyvename? Kokį apčiuopiamą poveikį jis daro mūsų santuokiniams santykiams?

5. Tėvas Henri Kafarelis primygtinai pabrėžia santuokinės meilės ir Santuokos sakramento teikiamas malones. Ar galime įvardyti ir paaiškinti santuokinės meilės ir Santuokos sakramento teikiamas malones?

KOMANDOS SUSITIKIMAS

Dievo žodžio klausymasis, Rom 8, 31–39

³¹ Tai ką dėl viso šito pasakysime? Jei Dievas už mus, tai kas gi prieš mus?! ³² Jeigu jis nepagailėjo nė savo Sūnaus, bet atidavė jį už mus visus, tai kaipgi jis ir visko nedovanotų kartu su juo?! ³³ Kas kaltins Dievo išrinktuosius? Juk Dievas išteisina! ³⁴ Tai kas pasmerks? Ar Kristus Jėzus, kuris numirė, bet buvo prikeltas, kuris sėdi Dievo dešinėje ir net užtaria mus?! ³⁵ Kas gi mus atskirs nuo Kristaus meilės? Ar vargas? ar priespauda? ar persekiojimas? ar badas? ar nuogumas? ar pavojus? ar kalavijas? ³⁶ Parašyta:

Dėl tavęs mes žudomi ištisą dieną,

laikomi pjautinomis avimis.

³⁷ Tačiau visa mes lengvai nugalime per tą, kuris mus pamilo. ³⁸ Aš juk esu tikras, kad nei mirtis, nei gyvenimas, nei angelai, nei kunigaikštystės, nei dabartis, nei ateitis, nei galybės, ³⁹ nei aukštumos, nei gelmės, nei jokie kiti kūriniai negalės mūsų atskirti nuo Dievo meilės, kuri yra mūsų Viešpatyje Kristuje Jėzuje.

Pasiruošti susitikimui: galimi klausimai

1. Po prisėdimo (4 klausimas) pasikalbėkime apie tai, kaip kiekvienas supranta Santuokos sakramentą.

2. „Jei jau kalbame apie apgaulę, tai dėl jos kalta ne meilė, o tie, kurie ją paverčia visagaliu dievu, galinčiu pasotinti žmogaus širdį. Tai ir yra didysis melas.“

Neabejotinai esame tai pastebėję savyje arba artimame žmoguje. Kaip tai mus skatina būti krikščioniškos santuokos gerosios naujienos liudytojais? Ypač savo vaikams, anūkams, krikšto

vaikams... Kaip galime apsisaugoti nuo rizikos, kad vieną dieną pajusime, jog mums pakanka žmogiškos meilės?

3. Dažnai kalbame apie Santuokos sakramento malones. Ar, perskaitę šiuos tėvo Henri Kafarelįo tekstus ir atlikę prisėdimą, galime jas įvardyti, atskirdami patirtas malones, ir tas, kurias mums sunkiau suvokti? Kiek tai patvirtina Dievo buvimo santuokinėje meilėje poreikį? Kokiu būdu mūsų Santuokos sakramentas yra lobis? Ar jis mus veda šventumo link? Kaip jis mus įpareigoja liudyti?

4. Kaip galime labiau pasikliauti Santuokos sakramentu, kad įveiktume tam tikrus santuokinius sunkumus arba kad mūsų meilė būtų dar nesavanaudiškesnė?

5. „Būtent per maldą ir sakramentus santuoktiniai semiasi iš dieviškosios malonės šaltinių. Atgaila palaiko santuoktinių širdžių skaidrumą, ir ugnies sėkla, kurią Eucharistija pasėja kiekviename iš jų, apšviečia ir sušildo santuokinį gyvenimą“. Kaip mūsų asmeninė ir santuokinė malda leidžia „semtis iš dieviškosios malonės šaltinių“? Kaip patyrėme „ugnies sėklą“ – Eucharistiją, kuri „apšviečia ir sušildo santuokinį gyvenimą“? Ar rūpinamės prieš kiekvieną Eucharistiją kartu įsivardyti, kokią auką abu atnešime, kad mūsų santuokinis gyvenimas būtų konkrečiai perkeistas?

V SKYRIUS

Puoselėti meilę

Toliau pateikiame tekstą, sudarytą iš tėvo Henri Kafarelis minčių, skirtų „kenčiančioms poroms“, t. y. tiems, kurie susidūrę su sunkumais gali būti linkę nutolti ar pasiduoti. Štai keli pasiūlymai, tėvo vadinti vaistais, kurie, jo manymu, galėtų būti naudingi daugeliui.

Siekis žvelgti skaidriai

- Pirmiausia seekite „skaidrumo“, turite norėti pamatyti, net jei atradimai bus skausmingi, net jei ir ypač jei esate priversti atpažinti asmenines nuoskaudas, pasmerkti save. Kaip norėtusi, kad šias pastangas dėtų du žmonės! Iš tikrųjų, kai sutuoktiniai deda jas kartu, jie jau nebėra atskirai. Reikia daryti viską, kad vieną dieną nuoširdus pokalbis taptų įmanomas. „Daryti viską“ nereiškia veikti paskubomis: dažnai labai išmintinga mokėti laukti, pristabdyti; klaidingas žingsnis gali gerokai atitolinti išgydymo momentą. Tačiau faktas lieka: nors iš apdairumo ir kantrybės reikia mokėti laukti, iš bailumo vengti klausimų yra nėra gerai. Argi tamsoje ne viskas įgauna grėsmingų vaiduoklių pavidalą, kurie išnyksta tarsi stebuklingu būdu, kai įsižiebia šviesa?

- Įžiebtį šviesą reiškia ieškoti blogio priežasčių. Akivaizdžiausios priežastys ne visada yra tikriausios: neturime leisti, kad jos atitrauktų mūsų dėmesį. Svarbu įžvelgti, kas slepiasi už jų. Nebijokime pripažinti sutuoktinio ydų, bet visų pirma nebūkime akli savosioms. Reikia pažvelgti joms į akis. Ne tiek gailėtis dėl jų – nusivylimas nėra išeitis – bet pripažinti jas sau ir galbūt, atėjus laikui, kitam

asmeniui. Norėčiau tikėti, kad daugelis situacijų paaštrėja dėl to, kad sutuoktiniai vengia stengtis išsiaiškinti, kas vyksta, ir būti atviri. Jei jie tai padarytų, viskas greitai išsispręstų. Tiesa išlaisvina.

- Nustatius problemas priežastis, metas ieškoti realių jos sprendimo būdų. Nuskausminamieji laikinai numalšina skausmą, bet nepasiekdami priežasties negydo.

Pakeisti savo širdį

- Pirmoji priemonė dažnai yra pakeisti savo širdį. O, žinau, esame linkę laukti, kol sutuoktinis pasikeis, bet jei abu taip lauks, didelė tikimybė, kad niekas nepasikeis!

- Tiek daug dalykų reikia ištaisyti mūsų širdyse! Pirmiausia, ar vis dar tebegyvos tos piktžolės – laimės iliuzijos – šaknys? Tarsi žemėje egzistuotų tobula laimė, tarsi santuoka savaime atneštų laimę... Kiek daug nelaimių kyla iš šios iliuzijos, kurią puoselėja daugybė jaunų porų! Ją reikia visiems laikams išrauti.

- Tada turime kovoti su nusivylimais ir nuodingais jų vaisiais. Ypač turiu galvoje nuoskaudas ir priešišumą, plintančius širdyje, kuri mano esanti nuskriausta. Pažvelkite į visa tai atidžiau ir įžvelkite tą jausmą, kurio dar neįvardijau ir kurį tik nedaugelis drįsta pavadinti deramu vardu – neapykantą. Perskaityt šį žodį, prašau, neskubėkite manyti, kad juo įvardijama aistra jums svetima. Puikiai žinau, kad šiandieniniame perkrautame gyvenime labai greitai suirztame, tačiau tai nereiškia, kad širdis yra bloga. Ir stengiuosi nepainioti nekantrumo su neapykanta. Tačiau taip pat žinau, kad pavojinga duoti laisvę tokiems dirginimams, kurie iš pradžių kyla linkint gero, vėliau užteršia širdį ir rizikuoja sukelti neapykantą: turėkime drąsos įvardyti mumyse tūnantį šliužą, kuris tam tikru metu prabunda,

pakelia galvą ir šnypščia. Argi ne neapykanta išlenda daugelyje reakcijų ir apmąstymų?

Džiaugsmas, kai galima pagauti kitą žmogų klystantį, nuolatinis poreikis būti teisiam, nuodijančios užuominos apie praeities kaltę, nuoskaudų ieškojimas – tai tarsi medžiotojas, vis pridedantis strėlių, pavydus rūpinimasis žodžiu ar veiksnu neparodyti paniekos; ar tai nėra neapykanta, priklausomai nuo atvejo daugiau ar mažiau rimta, bet visada pražūtinga? Kurį laiką ji gali koegzistuoti sieloje su meile, bet vieną dieną, kaip parazitas įsibrovėlis, ją uždusins. Atsiprašau, jei skamba žiauriai, bet negalima išvalyti žaizdos nepriverčiant ligonio kentėti. Žinoma, yra dosnių širdžių, be galo gerų ir gailestingų, kurioms toks baisus blogis nepažįstamas. Be abejonės, tokių reta, bet net ir jos nėra apsaugotos nuo neapykantos pagundų.

- Turime savyje ugdyti neapykantos priešnuodį – atleidžiantį gailestingumą. Atleisti – tai išplėsti lapą, kuriame piktai ar su įniršiu rašėme savo sutuoktinio skolos raštą, ir iš naujo laikytis besąlygiško dovanojimo požiūrio. Manau, kad tai vienas iš pagrindinių šeimos gyvenimo nervų. Beprasmiška ieškoti kitų priemonių, kol neįgyjame malonės mokėti atleisti, „septyniasdešimt kartų po septynis“, jei reikia. Koks palengvėjimas atleisti! Išnyksta ta kenksminga dejonių, priekaištų ir reikalavimų atmosfera. Be abejo, skausmas išlieka, bet nebėra kartėlio. Ir kadangi mes ėmėmės iniciatyvos atleisti – ir ne atleisti kaip išdidieji, bet nuolankiai, kaip žmogus, kuris nevengia pripažinti savo nuoskaudų, – galbūt sutuoktinis atgims meilėje.

- Pakeisti savo širdį taip pat reiškia pakeisti požiūrį. Atsisakyti kritiško žvilgsnio ir žvelgti mylinčiu žvilgsniu, kuris pro daugiau ar mažiau šiurkščią žievę išvelgia gyvus syvus, tekančius viduje ir

ruošiančius pumpurus bei žiedus pavasariui, ir kurie teka arčiau, nei mums atrodo. Kas pasakys, kad šioje iš pažiūros abejingoje, kietoje ar užsispyrusioje būtybėje neslypi vaikiška širdis, kuri verkia arba kraujuoja ir šaukiasi pagalbos? Juk tiek daug vadinamųjų pikty suaugusiųjų yra tik vargšai vaikai, kuriuos reikia išmyluoti! Tiek daug dalykų ir tiek daug žmonių juos nuvylė ar įskaudino, kad jie nebedrįsta tikėti meile ir užsideda šarvus, kad apsisaugotų nuo smūgių. Jūsų mylintis žvilgsnis prasiskverbs pro šarvus.

Stengtis dėl sutuoktinio laimės

- Nepakanka pakeisti savo širdį, reikia mylėti. O jei nebemokate mylėti, turite mokytis iš naujo. Iš naujo atraskite meilę, kuri sužadėtuvių dieną privertė jus ištarti: ar aš sugebėsiu padaryti jį/ją laimingą? – ir pažadėjote negailėti tam pastangų. Grįžkite prie tų šviesių valandų apsisprendimo. Supraskite, ką darote ne taip, ir skrupulingai to venkite. Nuspėkite, ko jis/ji nori, ir pasistenkite tai išpildyti. Tegul jums nebūna svetimas pasaulis, kurį jis/ji nešiojasi savyje: domėkitės jo/jos mintimis, jausmais, džiaugsmiais, vargais, sielvartais, užmojais. Pamatykite, kas nusipelno jūsų susižavėjimo, ir mokėkite tai išreikšti. Nepamirškite atpažinti subtilių gestų, kad ir kuklių ar nerangių, kuriais jis/ji stengiasi parodyti jums šiek tiek meilės. Tai paskatins mylėti. Skatinkite ir duoti: jis/ji turi žinoti, kad jums jo/jos reikia. Galbūt jam/jai dar neatėjo pavasaris, kuris kiekviename žmoguje atspindi slapčiausią Dievo Širdies impulsą – troškimą kitą padaryti laimingą.

- Ar pastebėjote, kad nekalbėjau jums apie tai, kaip siekti sutuoktinio „atsivertimo“, jei to reikia, bet tik apie darbą dėl jo ar jos laimės? Aš

tvirtai tikiu, kad geriausias būdas pasiekti kito žmogaus perkeitimą, geresnis už visus pamokslus ir visą uolumą, greitai virstantį nediskretišku, yra stengtis to kito džiaugsmui.

Dalytis

- Mylėti vis dar reiškia dalytis. Dalytis sunku, kai susiduriate su neimliu žmogumi, bet niekada neturite pasiduoti. Kai kalbu apie dalijimąsi, pirmiausia turiu galvoje dalijimąsi dvasinėmis gėrybėmis. Jei neleidžiate jam pamatyti savo sielos su jos troškimais, džiaugsmiais, siekiais, giliausiu gyvenimu, kaip galite tikėtis, kad jis jus mylės? Kadaise būtent jūsų gyvos sielos atradimas prikaustė jo žvilgsnį ir pažadino širdį; tačiau šiandien, jei nuleidžiate „geležinę uždangą“, jei neleidžiate jam pažinti to, kas jumyse yra mylėtina, nebepadedate jam mylėti. Kodėl tiek daug sutuoktinių pamiršta, kad vienas iš didžiųjų meilės dėsnių – kasdien stengtis užkariauti kitą? Kaip ir pirmosiomis dienomis, priemonė išlieka ta pati: patikti. (...)

- Neabejodamas pridursiu: pasidalykite savo nusiskundimais. Saugokitės tylos sienos, kuri du žmones skiria labiau nei jūros ar žemynai. Bet tam tikru būdu... laikykitės abipusiškumo. Netgi skatinkite jį. Kokios naudingos gali būti šios valandos, kai vakaro ramybėje, nurimus susierzinimui, sutuoktiniai vienas kitam prisipažįsta, kas slegia jų širdis. Ne tam, kad patenkintų savo egoizmą, bet iš meilės. Išsakyta nuoskauda...

Grįžti prie Santuokos sakramento malonių

Baigdamas norėčiau pakalbėti apie pačią tikriausią vilties priežastį – jūsų Santuokos sakramentą. Tai jėga, veikianti jūsų poroje, pasitelkianti menkiausias pastangas ir net nesėkmes bei klaidas, kad stiprintų jūsų sąjungą. Tačiau jai reikia jūsų bendradarbiavimo. „Kaip gamtinėje santvarkoje Dievo išlietos jėgos visu savo gyvybingumu pasireiškia tik tada, kai žmonės jas įveiklina savo darbu ir pastangomis, kitaip negautų jokios naudos, taip ir malonės jėgos, kurios sieloje kyla iš sakramento ir ten pasilieka, turi būti apvaisintos gera žmonių valia ir darbu“ (Pijus XI).

- Būtent jūsų pasitikėjimas padės šiam didingam sakramentui būti veiksmingam. Tad padauginkite savo tikėjimo veiksmus, kad gautumėte jo gydančią, raminančią, guodžiančią ir vienijančią malonę. Pijus XI toliau rašė: „Jūs turite teisę į dabartinės malonės pagalbą“. Ar suprantate, kokie nuostabūs žodžiai: jūs turite teisę? Poros pralaimėjimą dažnai lemia tikėjimo pralaimėjimas. Tikras krikščionis žino, kad beviltiškų situacijų nebūna: jei atsitrenki į uolą, gali išstrykšti šaltinis, atsiverti kiečiausia širdis; pražysti dykuma. Ak, kokia graži ši meilė po išbandymo, daug stipresnė, tyresnė ir skaidresnė nei pirmą dieną! Kaip gera būti jos prieglobstyje.

Santrauka

Tėvas Henri Kafarelis siūlo mums pagalbą, kaip spręsti konfliktus santuokoje. Jis kalba apie tai, kaip svarbu turėti valios viską ištaisyti ir kelyje į meilės išgydymą taikyti skaidrumą: „reikia norėti matyti“. O geriausia į šį procesą, kuris anaipol nėra lengvas, įsitraukti kartu. Reikia mokėti laukti abiem tinkamo momento, bet nevengti jo iš bailumo. Galiausiai Dievo malonė visada mus lydės ir skleis savo

šviesą. O drąsos reikia, kad mokėtume sąžiningai pripažinti savo silpnybes. Turime prašyti Jėzaus pažvelgti į mus, kad galėtume įžvelgti tiesą mūsų santykiuose.

Pažinę tiesą, įgysime laisvę ieškoti vaistų ir keisti savo širdis. Pirmiausia turėtume paleisti mintį, kad keistis turi kitas žmogus. Tai gali būti tiesa, tačiau turime mažai galimybių tai padaryti. Tačiau galime pakeisti save, savo matymą ir lūkesčius. Ilgiau truncančiuose santykiuose gali išsivystyti labai neigiami jausmai sutuoktiniui, apmaudas ir net neapykanta. Galbūt ne pačiam žmogui, bet tam tikrai jo elgsenai. Jei leisime šiai piktžolei augti nevaržomai, ji uždusins mūsų meilę. Štai čia turime pakeisti savo širdį ir įsileisti atleidimo šviesą, kuri yra priešnuodis neapykantai. Išmokti atleisti „septyniasdešimt kartų po septynis“, jei reikia, ir pakeisti savo kritišką požiūrį bus mūsų iššūkiai keičiant savo širdis.

Tačiau tėvas Henri Kafarelis žengia dar toliau ir teigia, kad turime ne tik keisti savo širdis, bet ir mylėti. O jei tai pamiršome, turime iš naujo išmokti prisimindami, kaip mylėjome vienas kitą sužadėtuvių metu, kai stengėmės dėl kito laimės ir džiaugsmo, o tai yra geriausias būdas jį ar ją pakeisti.

Galiausiai didžiausia mūsų vilties priežastis glūdi Santuokos sakramente. Šis sakramentas, kaip ir visi sakramentai, yra malonės šaltinis, kai jį įgaliname per maldą ir tikėjimą. Tėvas Henri Kafarelis sako, kad santuokos žlugimą dažnai sukelia tikėjimo praradimas.

PRISĖDIMAS

Pasiruošti prisėdimui

Neįmanoma ilgai kartu gyvenant išvengti rutinos. Gyvenimas didžiąja dalimi susideda iš rutinos, kuri neišvengiama. Dienos seka viena paskui kitą beveik tuo pačiu tvarkaraščiu, tais pačiais pasikartojančiais gestais, tomis pačiomis užduotimis, tais pačiais sunkumais.

Dialogai sutrumpėja arba kartojasi. Žodžiais pasakoma tik tai, kas vyksta, ir dažnai tai, kas negerai: sunkumai darbe, nesutarimai su kolegomis, smulkios problemos su vaikais, nesusipratimai su giminėmis, skundai ir reikalavimai. Rutina gali išprovokuoti klatingą krizę, kuri žlugdo gyvenimą, projektus ir jausmus.

Pasitenkinama tuo, ką tenka daryti diena iš dienos. Žinote, kad tai ne kito žmogaus kaltė, bet vis tiek pykstate ant jo už tai, kad jis nesugeba ištrūkti iš nuobodulio rato, kuriame abu jaučiatės įkalinti. Jūs tiesiog ištveriate, susitaikstote su tuo, sakote sau, kad gyvenimas yra toks ir nieko negalite padaryti. Kita vertus, kad meilė išliktų gyva, būtina įnešti netikėtumo, nuostabos, nepasilikti ko nors neišsakius, žodžiais ir veiksmais meilę gaivinti.

Galiausiai matome, kad atleidimas įmanomas, jei suteikiamas ir priimamas taip, kaip turėtų būti. Iš aukšto teikiamas atleidimas sukelia maištą. Teikiamas santūriai, surakina kitą asmenį, kuris bijo atkryčio. Be meilės neįmanoma nei išlaisvinti, nei išgelbėti. Tikrasis atleidimas, labai tyros meilės, kurią mūsų širdyse gali įskiepyti tik

Dievas, vaisius, gali priversti prasiveržti gyvą šaltinį tiek atleidžiančiojo, tiek tam, kuriam atleidžiama, širdyje.

Galimi klausimai prisėdimui

Naujas žvilgsnis į „rutiną“: rutina yra tai, kas gelbsti poras... Nustebote? Kodėl?

Įsivaizduokite, kad kiekvieną dieną šokdami iš lovos užduodate sau šiuos klausimus:

- Kur šianakt miegosiu?
- Kur šiandien dirbsiu?
- Ką mylėsiu visą dieną?

Ir taip toliau, tai būtų nepakeliama, nerimas užpildytų mūsų dienas. Žmonėms reikia saugaus pagrindo. Dėl ko? Būtent tam, kad galėtume įnešti savo dalį kūrybiškumo ir netikėtumų. Ir šis saugumas, pasitikėjimas kitais, paremtas organizuotumu, leidžia mums nustebinti vieniems kitus ir sugalvoti vienas kitam „dovanų“, ir taip puoselėti meilę.

1. Esu įsitikinęs, kad visi esame patyrę rutiną savo santuokiniame gyvenime ir pastebėję, kad dėl jos meilė tapo blanki ir nuobodi, net privedė prie krizės, kurią daugiau ar mažiau sėkmingai įveikėme. Ar galėtume įvardyti, kas kuriam nors iš mūsų yra varginanti rutina? Kaip galime peržengti kartais neišvengiamą rutiną ir įvesti ką nors naujo, netikėto, svajingo ir juokingo? Kokie žodžiai ir gestai galėtų atgaivinti mūsų meilės ir mūsų pačių gyvybingumą?

Skaidrumo pastangos, kurioms reikia pasiruošti.

1 žingsnis gali būti asmeninis pasiruošimas atsakyti į šiuos klausimus, jei įmanoma, raštu:

- Kaip jaučiamės savo gyvenime? Kaip jaučiamės kaip pora? Ar yra kokių nors keblių ar skaudžių dalykų, kuriuos norėčiau aptarti su kitu?
- Kokioje padėtyje yra mūsų meilė? Kaip ji vystėsi nuo pirmosios dienos stebuklo? Galbūt kartais ją sugadino mūsų požiūris.

2 žingsnis: pasidalykite su sutuoktiniu:

- tai, ką kiekvienas parašėme savarankiškai,
- savo trūkumus, kuriuos nustatėme. Tada kaip pora pabandykime nustatyti priežastis. Galiausiai pabandykime rasti vaistų nuo visko, kas kenkia mūsų santuokinei meilei.

2. Pakeisti savo širdį.

Tarp priemonių, nurodytų dalijantis ankstesniu klausimu, tikriausiai pastebėjome, kad reikia keisti savo širdį.

Tėvas Henri Kafarelis kalba apie laimės iliuziją, tobulos ir lengvos laimės žemėje iliuziją. Kiek ši iliuzija kartais vis dar gyva mūsų galvose?

Tik nepalaujamas atleidimas leidžia mums iš naujo atrasti besąlygiško dovanojimo požiūrį, meilės kupiną, o ne kritišką žvilgsnį. „Atgaila (Susitaikinimo sakramentas) ugdo sutuoktinių širdis“ (4 skyrius). Kokiais būdais mums pavyko tai patirti?

3. Stengtis dėl savo sutuoktinio laimės.

„Turime mylėti“, - sako tėvas Henri Kafarelis, - jei reikia, iš naujo išmokti mylėti, iš naujo atrasti tą pirmosios dienos meilę, kuri visa buvo nukreipta į sutuoktinio laimę.

Kalbant apie sutuoktinį, pasakykite, kokiais būdais domimės jo ar jos mintimis, jausmais, džiaugsmiais, vargais ir užmojais. Ar visada žavimės savo sutuoktiniu? Kaip tai parodome ir kaip mūsų sutuoktinis suvokia šį susižavėjimą ar ne?

4. Mylėti reiškia dalytis. Pasidalinkime, kaip dalijamės dvasiniu gėriu, dvasiniu gyvenimu, siela ir tuo, kas širdies gelmėse. Taip pat savo džiaugsmiais ir sielvartais.

5. Galiausiai gal galėtume, jei dar nėra padaryta, kiekvieną vakarą skirti laiko peržvalgai, kaip patyrėme ir pajutome santuokinę meilę? Dėkodami už tai, ką gražaus patyrėme ir prašydami atleidimo už savo trūkumus.

KOMANDOS SUSITIKIMAS

Dievo žodžio klausymasis, Kol 3, 12–17

¹² Taigi jūs, Dievo išrinktieji, šventieji ir numylėtiniai, apsilvirkite nuoširdžiu gailestingumu, gerumu, nuolankumu, romumu ir kantrumu. ¹³ Būkite vieni kitiems pakantūs ir atleiskite vieni kitiems, jei vienas prieš kitą turite skundą. Kaip Viešpats jums atleido, taip ir jūs atleiskite. ¹⁴ Viršum viso šito tebūna meilė, kuri yra tobulumo raištis. ¹⁵ Jūsų širdyse teviešpatauja Kristaus ramybė, į kurią esate pašaukti viename kūne. Būkite dėkingi!

¹⁶ Kristaus žodis tegyvuoja jumoje vaisingai. Mokykite ir raginkite vieni kitus visokeriopa išmintimi; su dėkinga širdimi giedokite Dievui psalmes, himnus ir dvasines giesmes. ¹⁷ Ir visa, ką tik darytumėte žodžiu ar darbu, visa darykite Viešpaties Jėzaus vardu, per jį dėkodami Dievui Tėvui.

Pasiruošti susitikimui: galimi klausimai

Atsižvelgiant į tai, kad šiame skyriuje yra daug svarbių ir įvairių klausimų, siūlomų prisėdimui, siūlome skirti pakankamai laiko šiam siekiui aptarti, kad viskas, ką komandos narys nori pasakyti šia tema, būtų išsakyta dabar, o ne dalijantis apie temą. Tam reikia labai gerbti tai, ką kiekvienas komandos narys norėtų pasakyti santuokinio dialogo metu iškeltais klausimais.

VI SKYRIUS

Puoselėti santuokinę meilę

Santuokinė agapė

Norėdami pabrėžti krikščioniškosios broliškos meilės originalumą, kad ji nebūtų tapatinama su kita meilės forma, Naujojo Testamento autoriai pavartojo graikišką žodį *agapė*¹⁶, kuris nebuvo plačiai paplitęs. Nežinome, kaip jį išversti į lietuvių kalbą... Žodis meilė yra per daug paplitęs; kalbant apie žodį veiklioji meilė, nors toks būtų tikrasis jo vertimas, jis taip nuvalkiotas ir išjuoktas nuo tada, kai atsirado paramos ir labdaros turgeliai! Šis kilniausias žodis kasdienėje kalboje tapo migloto pamaldaus nuolaidumo sinonimu. Kristus kviečia mylėti visus savo brolius ir seseris. Tačiau kadangi neįmanoma visų mylėti tokia pat konkrečia ir veiksminga meile, Viešpats nori, kad būtume ypač prisirišę prie tam tikrų žmonių, kad su jais galėtume praktikuoti agapę. Ir man atrodo, kad girdžiu Kristų sakantį susituokusiems krikščioniams: „Mano įsakymas yra toks, kad jūs jį vykdytumėte artimiausiame, stipriausiame, intymiausiame žmogiškame ryšyje – santuokoje. Mylėkite vienas kitą taip, kaip aš jus mylėjau.“

¹⁶ Agapė pirmiausia reiškia meilę, kuria dieviškieji asmenys myli vienas kitą, paskui meilę, kuria jie myli žmones, ir galiausiai pačią meilę, būdingą Dievui, bet perduodamą žmonėms, kad jie mylėtų Dievą ir visus žmones. Naujuoju įsakymu nurodoma agapė yra broliškoji, t. y. tokia agapė matoma tarp Kristaus mokinių.

Meilė ir agapė

„Mylėkite vieni kitus, kaip aš jus mylėjau“. Ką ketinate daryti, vyrai ir žmonos, kad atsilieptumėte į šį Kristaus reikalavimą, kad įgytumėte ir augintumėte tokią meilę, santuokinę agapę? Kadangi ši meilė, kaip matėme, yra dieviškos kilmės, pirmiausia turite jos semtis iš dieviškų šaltinių, apmąstydami Dievo žodį, priimdami Eucharistiją, meldamiesi, bet šiandien ties tuo nesustosiu. Kiek ši meilė yra jūsų, kiek ji jums duota, kiek jos turite, reikia ją gyventi. Priešingu atveju, kaip ir bet koks nenaudojamas gebėjimas, ji labai greitai sunyks. Bet ką reiškia gyventi santuokine agape? Štai apie ką mums reikia gerokai pamąstyti.

Visų pirma neįsivaizduokite, kad gyventi laikantis agapės reiškia ignoruoti žmogiškuosius meilės elementus. Pažvelkite į Kristų – juk turime mylėti taip, kaip Jis mylėjo. Jis neabejotinai mylėjo žmones agape, bet kokia žmogiška ta agapė! Dažnai Evangelija rodo, kaip Jis meiliai bendrauja su savo apaštalais ir Palestinos vaikais, sujaudintas ir apimtas užuojautos dėl žmonių nelaimių, o Jo veiksmas prie Lozorius kapo sukelia žydų šūksnį: „Kaip Jis jį mylėjo!“ Taigi mylėti agape reiškia ne atsisakyti žmogiškų meilės būdų, bet leisti, kad šios meilės, kurią semiamės iš Dievo širdies, impulsas sklįstų per visus žmogiškos meilės žodžius ir apraiškas. Taigi pažiūrėkime, kokia tampa santuokinė meilė, veikiamą agapės impulso, ir norėdami įsigilinti į reikalo esmę, pradėkime nuo pagrindinių santuokinės meilės dėsnių: pažinti ir leisti būti pažintam, prisiimti atsakomybę ir leisti ją prisiimti, duoti ir priimti.

Pažinti ir leistis būti pažintam

Meilė ir pažinimas eina koja kojon: prieš pradėdami mylėti, turite pažinti. Bet ar pastebėjote, kad jei norite, jog meilė išliktų gyva, reikia vis naujų žinių apie sutuoktinį? Savo ruožtu dažnai pastebiu, kad nesirūpinimas ir išsiblaškymas skatina meilės nuosmukį ir veda į jį, kita vertus, ištikimas dėmesys gimdo širdies ištikimybę.

Ženkime dar vieną žingsnį į priekį. Santuokinė meilė yra sudėtinga tikrovė: tai daugiau ar mažiau susijusių hierarchinių impulsų pluoštas. Visi jie turi būti palaikomi gyvi, antraip vieno iš jų nusilpimas lems kitų nusilpimą. Visiems galioja pažinimo dėsnis. Jaunam vedusiam vyrui pavojinga nebematyti žmonos moralinių savybių; ne mažiau pavojinga nustoti stebėtis jos veido žavesiu arba tapti neatidžiam jos švelnumui: pamažu įvairūs impulsai, kuriuos jam sužadina žmonos moralinės savybės, fizinis grožis ir švelnūs gestai, išblėsta.

Blogiausia būtų nepastebėti kito žmogaus giliausios savasties. Iš tikrųjų būtent atradimas savasties ir to, kas originalu, unikalų, yra tikros santuokinės meilės pagrindas. Pagalvokite... kas pažadino, pašaukė, užkariavo ir patraukė jūsų vidinį „aš“, jei ne „vidinio aš“ pamatymas žmoguje, kurį sutikote? Be abejonės, jus jau buvo sužavėjusios jo regimosios savybės, tačiau jų nebūtų pakakę sužadinti tam tikrai meilės kokybei, jei nebūtumėte jame atradę dar paslaptingesnio grožio. Bet kaip lengvai akis praranda šią stebuklingą „dvigubo matymo“ dovaną! Visų pirma nepriimkite jos kaip savaime suprantamo dalyko, bet vis bandykite ir bandykite atrasti kitą žmogų.

Jei vyras ir žmona kasdien žvelgia vienas į kitą naujomis akimis, jų meilė tikrai taps vis jaunesnė ir gyvesnė. Jei jie žino, kad yra Viešpaties palikuonys, tuomet jų žvilgsnis stengsis atrasti kitame visiškai kitokį grožį – Dievo vaiko veidą. Ir čia nereikia mistikos: krikščionis, kurio akis aštrina tikėjimas, išmoksta skaidriai žvelgti į kitus. Prisiminkime Kristaus žvilgsnį, apie kurį šventasis Morkus rašo pasakodamas apie turtingą jaunuolį: „Jėzus pažvelgė į jį ir pamilo“. Esu tikras, kad tarp jūsų yra pasirengusių paliudyti, jog jų meilė pasikeitė nuo tos dienos, kai jie šitaip pažvelgė į savo sutuoktinį.

Tačiau visiškai aišku, kad tik tie sutuoktiniai, kurie praktikuoja savęs pažinimą, gali vienas kitą pažinti nuodugniai. Tie, kurie puoselėja skaidraus žvilgsnio dorybę. Nelengva atskleisti savo minčių ir jausmų visatą, savo intymią asmenybę. Tokiam atvirumui priešinasi daugybė tendencijų: kuklumas, drovumas, širdies šykštumas. Rimčiausia iš visų yra klastinga pagunda nuleisti geležinę uždangą keršijant už kokį nors netaktą ar įžeidimą, tikrą ar įsivaizduojamą.

Šias tendencijas ir pagundas reikia atmesti bet kokia kaina. Kaip kitas žmogus išeis mūsų pasitikti, jei slėpsime nuo jo ar jos akių savybes, kurios galėtų jį ar ją patraukti, sielvartus, kurie sužadintų jo ar jos meilią užuojautą? Draugas, kuris man neatleidžia, kad esu gimęs Lione, kartą pateikė tariamą lioniečio apibrėžimą: „Mes manome, kad jis pripildytas skaniausių kvapų, bet atsisakome atkimšti!“ Jei nori, kad tave įvertintų ir mylėtų, turi mokėti... atkimšti kamštį.

Tačiau agapė reikalauja daugiau: leisti sutuoktiniui įžengti į jūsų artumą su Dievu, sekant Kristaus pavyzdžiu, kuris leido savo apaštalams tapti Jo asmeninio santykio su Tėvu liudininkais, kai, prieš išeidamas iš Aukštutinio kambario ir eidamas į Alyvų sodą, jų akivaizdoje meldėsi Didžiojo kunigo malda. Garsiai melstis vyrui ir žmonai, vienam šalia kito, reguliariai kalbėtis apie savo vidinį gyvenimą, dalytis atradimais tikėjimo srityje – argi tai nėra esminė sąlyga, kad pažintumėte vienas kitą taip, kaip Dievas pažįsta jus? (...)

Atsakomybės prisiėmimas ir leidimas ją prisiimti

Antrasis dėsnius seka iš pirmojo. Kaipgi galite nejausti deginančio noro skatinti visapusišką būtybės, kurios savybes, unikalią vertę ir gėrio bei laimės potencialą išvėlgėte? Priešingai nei įprasta manyti, esu įsitikinęs, kad didžiausia meilės kitam žmogui išraiška – jei meilė grįsta kito žmogaus giluminės savasties atradimu – yra gryna pagarba, savęs dovanojimas, karštas ir nesavanaudiškas troškimas, kad tas kitas žmogus išsipildytų. Esu tikras, esate tai patyrę. Tiesa, antrasis judesys, jau suinteresuotas, kyla beveik iš karto, nes jums atrodo, kad šios būtybės meilė teikia džiaugsmą ir naudą jums patiems. Tuomet kyla klausimas, ar jo gėrį iškelsite aukščiau už savo, ar savo gėrį už jo – ir antruoju atveju tikroji meilė truks tik „vieną dieną“.

Tikrosios meilės esmė – trokšti kitų gerovės. Reikia įveikti senąjį instinktą reikalauti ir užvaldyti ir paversti meilę kasdieniais veiksmais.

Kartais norėti to, kas geriausia mylimam žmogui, reiškia atsisakyti to, kas pakenktų jo didžiausiam džiaugsmui. Tai ne visada lengva. Būna atvejų, kai mylėti reiškia sutikti sukelti skausmą.

Tačiau Dievo vaikai neapsiriboja vien kito žmogaus gėriu ir laime; kiekvienas nori būti atsakingas už tai, kad Viešpaties malonėje išsipildytų tas, kurį myli. Mūsų didžiausias siekis –vis glaudesnis artumas su Kristumi. Neatmestina, kad retkarčiais galite pajusti nedidelį liūdesio dvelksmą, matydami, kaip stiprėja Kristaus valdžia, tačiau žinokite, kad Viešpats nepasiglemžia Jam atsiduodančių širdžių.

Rūpinimasis vienas kitu, atsakomybė už kito pasitenkinimą reiškia, kad kiekvienas iš jūsų sutinka pripažinti, jog jums reikia kito asmens. Žinoma, lengva kito žmogaus prašyti nereikšmingų paslaugų ir paviršutiniško pasitenkinimo, tačiau daug sunkiau pripažinti, kad jis jums reikalingas iš esmės, patikėti jam savo poreikius, silpnybes ir nežinojimą, leisti jam ateiti į pagalbą. Vis dėlto tai yra būtina meilės sudedamoji dalis. Be to, argi nepastebėjote, kad dažnai geriausias būdas skatinti žmogaus moralinę pažangą – leisti jam parodyti meilę ir dosnumą to paprašant?

Savo ruožtu krikščionis, siekdamas atsikratyti „senojo žmogaus“ elgesio ir jausmų bei įgyti tikro Dievo vaiko jausmus bei elgesį, pasikliauja savo sutuoktiniu. Žinoma, nereikia tikėtis, kad sutuoktinis bus sąžinės vadovas siaurąja šio žodžio prasme; tačiau jei jis ir neturi kunigo galių, tai turi kitų, būtent, padėti savo bendrakeleiviui augti meilėje. Neabejotinai yra tokių, kurie nudžiugo pamatę, kad įprotis nuolankiai ieškoti savo partnerio dvasinės pagalbos, prašyti jo paramos ir patarimo buvo geriausias būdas padėti jam ar jai daryti dvasinę pažangą. Nes jis/ji jautė, kad jei nenori nuvilti jam/jai parodyto pasitikėjimo, turi būti vis labiau susivienijęs su Dievu. Kodėl taip nedaug porų pasiekia santuokinės

agapės, dvasinės tarpusavio pagalbos, viršūnė? Ar jos abejoja tokiu naujojo įsakymo reikalavimu?

Santrauka

Tėvas Henri Kafarelis klausia, kaip mums mylėti vieniems kitus tokia meile, kokia mus myli Kristus. Esame pašaukti būtent tokiai meilei, o kadangi neįmanoma visų brolių ir seserų mylėti taip, kaip Kristus, turime stengtis tą daryti artimiausioje aplinkoje, pradėdami nuo sutuoktinio. Tam jis siūlo pradėti nuo trijų esminių santuokinės meilės aspektų: pažinti kitą ir leisti būti pažintam (6 skyrius), rūpintis ir leisti, kad mumis rūpintųsi (6 skyrius), duoti ir priimti (7 skyrius).

Pažinti vienam kitą: Tai ne tik paviršutiniškas pažinimas, nors ir tai svarbu (grožis, patrauklumas, susižavėjimas...), bet ir dėmesys giliausiam „aš“, nes tikros santuokinės meilės pagrindas yra atrasti žmoguje tai, kas jame originalu ir unikalų. Kad tai pasiektume, būtina nuolat žadinti savo jautrumą tam, ką aprašėme 1 skyriuje: pažadinti meilės žvilgsnį.

Tam turime suteikti kitam asmeniui galimybę pažinti mus mūsų artume su Dievu, kaip Jėzus mokiniams parodė savo vienybę su Tėvu maldoje. Sutuoktinių malda yra įrankis šiam pažinimui gilinti.

Rūpintis vienam kitu: Kada nors santykiuose visi esame patyrę norą padėti kitam žmogui, atskleisti visas jo galimybes. Siekti kito žmogaus gėrio yra tikros meilės esmė. O tai sunku, nes kartais dėl to kitas žmogus gali kentėti. Ir su tuo reikia susitaikyti. Tėvas Henri Kafarelis neapsiriboja vien kasdieniu rūpinimusi kitu žmogumi, bet

siekia dvasinės globos ir pažangos. O kad tai padarytume, jis siūlo pripažinti savo sutuoktiniui, kad mums labai jo(s) reikia ir tai jam/jai išreikšti. Tai gali būti galinga priemonė, skatinanti meilę ir dosnumą.

PRISĖDIMAS

Pasiruošti prisėdimui

Mes nemokame vertinti žmogaus, kuris per daug arti mūsų. Neturime pakankamai perspektyvos. Nesuvokiame, kad dalijamės tikroju gyvenimu, ir galbūt slapta puoselėjame ir gretutines svajones. Niekada negalime būti visiškai tikri dėl kito žmogaus širdies. Širdies, kurios negalima nei turėti, nei pažinti visos, nebent kitas norėtų ją atverti.

Dar būdami jauni, bet jau ne tokie ir jauni, pasiekiame gyvenimo posūkį ir pradedame galvoti apie mums likusį laiką. Tuomet pradedame savęs klausti, kas būtų, jeigu būtų: „o kas, jeigu būčiau vedęs tą pirmąją meilę, kurios visiškai nepamiršau“, „o kas, jeigu vėl pamatysiu tą žmogų, kuris, atrodo, taip gerai mane supranta“, arba „o kas, jeigu tikėjimas tėra miražas, kuris mane nuramina...“. Visi šie „jeigu“ sukelia mums abejonių. Ir mums tenka vėl rinktis. Galime net suabejoti mūsų santuokos teikiamu ryšiu, teisindamiesi mintimi, kad buvome per jauni. Priešingai, turėtume atgaivinti prisiminimą apie tikrumą, kuris jaunystės veržlumui atrodė toks neginčijamas, ir likti jam ištikimi peržengdami ribas, priimdami gyvenimo pokyčius.

Galimi klausimai prisėdimui

1. Santuokinė agapė, meilė ir agapė. Tai mylėti Kristaus meile, mylėti su nesavanaudišku meilės polėkiu, visa tai nukreipus į sutuoktinio laimę. „Mylėkite vieni kitus, kaip aš jus mylėjau“. Ką ketinate daryti, vyrai ir žmonos, kad atsilieptumėte į šį Kristaus

reikalavimą, kad įgytumėte ir augintumėte šią meilę, santuokinę agapę?

2. Pažinti ir leisti būti pažintam. Ar kasdien iš naujo pažvelgiame vienas į kitą? Ar kasdien žavimės savo partnerio veidu, moralinėmis savybėmis ir, svarbiausia, vidumi?

Ar esame pakankamai atviri vienas kitam, kad galėtume atskleisti savo mintis, jausmus ir vidinę savastį? Pateikime konkrečių pavyzdžių apie tai, ką savo sutuoktiniui davėme, taip pat ko neišsakėme ir kas galėjo būti (kartais turime pasirinkti tinkamą momentą pasakyti tam tikrus dalykus...)? Kaip galėtume tai ištaisyti?

3. „Tačiau agapė reikalauja daugiau: kad leistumėte savo sutuoktiniui įžengti į jūsų artumą su Dievu...“. Kaip dalijamės savo intymumu su Dievu? Kaip išgyvename abipusę dvasinę pagalbą? Kokiais gestais, kokiais konkrečiais veiksmais padedame kitam asmeniui augti tikėjime? Ar svarstėme galimybę turėti asmeninį dvasinį vadovą – kiekvienas savo? Kokios kliūtys trukdo tai padaryti? Jei taip, kokią naudą tai duos jūsų santuokinės meilės kokybei?

4. Prisiimti atsakomybę ir leisti ją prisiimti. Tai reiškia, kad reikia prisiimti atsakomybę už visapusišką sutuoktinio vystymąsi. „Prisiimdami atsakomybę vienas už kitą, tapdami atsakingi už vienas kito išsipildymą, jūs savo ruožtu sutinkate pripažinti, kad esate vienas kitam reikalingi.“

Ką norėtumėte pasakyti apie šį tėvo Henri Kafarelio teiginį? Ar pakankamai patikime save sutuoktiniui? Kuo galėtume labiau dalytis, kad mylėtume meile, kuri būtų vis panašesnė į Dievo meilę mums?

5. Dievas davė mums nuostabią dovaną – mylėti savo sutuoktinį. Mylėti taip, kaip prašo Kristus, reiškia norėti, kad kitas žmogus būtų laimingas. Tai reiškia semtis meilės iš pačios Dievo širdies.

Aptarkite, ką kiekvienas iš jūsų galvoja apie tokį meilės reikalavimą ir kaip dėl to jaučiasi?

„Klausimas, ar jo(s) gėrį iškelsi aukščiau už savo, ar savo gėrį aukščiau už jo(s).“

Kokiais atvejais jums nepavyksta to padaryti? Ar žinote priežastį? Ką galėtumėte pakeisti? Ar žinome, kaip skirti laiko sau, kaip puoselėti savo slaptąjį sodą?

Norint, kad kitas žmogus būtų laimingas, kartais reikia pasakyti vienas kitam tam tikrus dalykus ir gali kilti nesutarimų, kurie vėliau padeda geriau mylėti. Kaip to pasiekti?

KOMANDOS SUSITIKIMAS

Dievo žodžio klausymasis, Rom 12, 9–21

⁹ Meilė tebūna be veidmainystės. Bodėkitės pikto, laikykitės gero. ¹⁰ Nuoširdžiai mylėkite vieni kitus broliška meile; lenktyniaukite tarpusavio pagarba. ¹¹ Nebūkite apsileidę, bet uolūs, karštos dvasios, tarnaukite Viešpačiui. ¹² Džiaukitės viltyje, būkite kantrūs varge, ištvermingi maldoje. ¹³ Rūpinkitės šventųjų reikalais, puoselėkite svetingumą.

¹⁴ Laiminkite savo persekiotojus, laiminkite ir nekeikite. ¹⁵ Džiaukitės su besidžiaugiančiais, verkite su verkiančiais. ¹⁶ Sutarkite tarpusavyje. Nesiveržkite prie aukštų dalykų, bet pasitenkinkite kukliais. Nelaikykite savęs išmintingais. ¹⁷ Niekam neatmokėkite pikto už pikta, rūpinkitės tuo, kas gera visų žmonių akyse. ¹⁸ Kiek galima ir kiek nuo jūsų priklauso, gyvenkite taikoje su visais žmonėmis. ¹⁹ Nekeršykite patys, mylimieji, bet palikite tai Dievo rūstybei; juk parašyta: Mano kerštas, aš atmokėsiu, sako Viešpats. ²⁰ Verčiau jei tavo priešininkas alksta, pavalgydink jį, jei trokšta, pagirdyk jį. Taip darydamas, tu krausi žarijas ant jo galvos. ²¹ Nesiduok pikto nugalimas, bet nugalėk pikta gerumu.

Pasiruošti susitikimui: galimi klausimai

1. Ką sužinojome skaitydami šiuos tėvo Henri Kafarelio tekstus? Kuo norėtume pasidalyti apie savo prisėdimą? Kaip komanda skatina mus mylėti meile, kuri būtų vis atviresnė mūsų sutuoktiniui ir Dievui?

2. Ar lengvai dalijamės su sutuoktiniu apie savo santykį su Dievu ir dvasiniu gyvenimu? Kaip tai darome? Kaip ši dvasinė tarpusavio pagalba pagerina mūsų santuokinės meilės kokybę?

3. Kad patirtume tokio lygio agapę, mums reikia Viešpaties pagalbos. Išdrįsti prašyti Jo pagalbos. Ar malda yra siekis, kurį pamažu sugebėjome įgyvendinti savo kasdieniame gyvenime? Ar vis dar sunku? Kaip mes padedame vienas kitam? Kaip mums padeda komanda?

Tas pats klausimas tinka ir sutuoktinių maldai, kurioje patikime Viešpačiui savo meilę, jos džiaugsmus ir sunkumus mylėti taip, kaip Jis mus myli.

VII SKYRIUS

Santuokinė bendrystė

Duoti ir priimti

Aistringai trokštate, kad jūsų mylimas žmogus išsiskleistų, vis labiau tobulėtų, gyventų vis intensyvesnį gyvenimą. Tačiau kol apsiribosite tik savo atsidavimu, dalydamiesi su juo tik savo materialinėmis ir moralinėmis gėrybėmis, jis liks be to, kas jam reikalingiausia, t. y. be savęs dovanojimo. Jis irgi galėtų jums pasakyti: „man reikia ne prekių, ne paslaugų, man reikia tavęs“. Mylėti – tai daug daugiau nei duoti, tai dovanoti save, atsižadėti savęs kito labui, atsisakyti teisės į save, džiaugsmingai sutikti, kad esi priklausomas. Meilė reiškia išėjimą ir ekstazę. Išėjimas: palikti tėvą ir motiną, namus ir turta, galiausiai palikti save ir persikelti į tolimą šalį, pas kitą asmenį. Ekstazė: nebematyti savęs, išeiti už savęs, būti dėl kito, dovanotis. Kaip kartą pasakė jaunas skautas: „Mylėti – tai stovyklauti kito širdyje“.

Ar tai reiškia, kad kuklūs meilės gestai, kuklus dėmesys yra nereikalingi ir nereikšmingi? Bet tada nepaisytume savo kūniškos būklės ir žmonių bendravimo dėsnių. Gimtadienio proga įteikta puokštelė žibučių yra labai vertinga, nes gavėjui ji yra regimas ženklas, kad dovanotojas dovanoja save. Kaip ir puokštelė, visas santuokinis gyvenimas turėtų būti prasmingas. Bendras gyvenimas, lytiniai santykiai, švelnumo gestai netenka vertės, jei juose nėra sielos, jei jie nėra didelės abipusės dovanos ženklai.

Bet aš kalbu taip, tarsi sutuoktinių mainai būtų tik ženklas. Bet jie ne tik turi galią išreikšti savęs dovanojimą, bet ir galią jį atnaujinti ir pagilinti. Meilėje, kaip ir religijoje, apeigos ir ženklai būtini, nes veiksmingai atnaujina ir iš naujo suaktyvina sielos užsidegimą.

Agapės lygmeniu mylėti taip pat reiškia atiduoti save, atiduoti savo giliausiąjį „aš“, bet jau perkeistą „aš“, perkurtą, praturtintą agapės, gebantį nuo šiol mylėti taip, kaip myli Kristus, iki pasiaukojimo. Dar geriau – tai reiškia savyje nutiesti kelią Dievo meilei:

„Aš noriu kartu su Dievu išmokti nieko nepasilikti, būti visiškai gera, viską dovanojančia, kuri nieko nepasilieka ir iš kurios viskas paimama!

Imk, Rodrigai, imk mano širdį, imk mano meilę, imk mane pripildantį Dievą!

Jėga, kuria tave myliu, nesiskiria nuo tos, dėl kurios tu egzistuoji.

Aš esu amžinai susivienijusi su tuo, kas tau dovanoja amžinąjį gyvenimą!“¹⁷

Kiekvienas sutuoktinis turėtų sugebėti pasakyti kitam pagal šventojo Pauliaus frazę: „Aš tave myliu, bet jau nebe aš tave myliu, o Kristus, kuris tave myli manyje, kuris atiduoda save per mane“ (plg. Gal 2, 20).

Kaip kamuolys, mestas į sieną, grįžta pas žaidėją, taip ir dovana grįžta pas dovanotoją, jei ji nepriimama. Todėl abipusiškumas

¹⁷ Paul CLAUDEL, *Le Soulier de Satin*, en Théâtre II, La Pléiade, Gallimard, 1965, p. 858.

duodant reikalauja abipusiškumo priimant. Niekada neišeisiu iš savęs, jei nebus, kas mane priima.

Atrodo, kad terminas „priėmimas“ reiškia pasyvumą. Tačiau nesuklyskite, meilėje priėmimas yra labai aktyvi elgsena. Tai reiškia būti visada pasirengusiam priimti pasitikėjimą, pripažinimą, dovaną, meilės liudijimą – su pagarba ir dėkingumu. Tai reiškia priimti kitą žmogų ne tokį, koks norėtume, kad jis būtų, bet tokį, koks jis yra, su trūkumais ir gerosiomis savybėmis, su nuodėmingumu ir malone. „Išmokau vertinti tave, dėl to, koks esi. Tau nebereikia būti kažkuo kitu, kad tave mylėčiau.“

Bet nesupraskite manęs klaidingai: mylimąjį reikia priimti ne tik namuose, bet ir savyje, savo dvasinės būties gelmėse. Draugas man rašė: „Brigita man tampa vis labiau vidinė“; iš šių žodžių supratau, kad jo meilė auga.

Kad ir kaip paradoksaliai atrodytų, sakyčiau, kad priėmimas turi eiti pirmiau už davimą, t. y. kitas visada turi jaustis laukiamas ir pageidaujamas. Priėmimas visų pirma yra godumas, meilės godumas, nepainiotinas su savanaudišku godumu. Godumas, rodantis mylimam žmogui, kad jis yra reikalingas mano laimei, kad jis geba padaryti laimingus kitus – patirtis, kuri, mano manymu, yra būtina, nepakeičiama, norint pažadinti vieną iš slapčiausių žmogaus širdies dalelių.

Sakoma, kad agapė yra tyra dovana, visiškai nesuinteresuota. Taip, Dieve, pas Tėvą, kuriame yra jos šaltinis, ji yra trykštanti pilnatvė. Kita vertus, Sūnuje meilė pirmiausia yra Tėvo dovanos priėmimas, ir tas pats pasakytina apie Dievo vaikus. Matyti savo sutuoktinį kaip

Viešpaties „gyvą sakramentą“, nekantriai laukti iš jo Dievo dovanos ir su džiaugsmu ją priimti – tai pagrindinės dvasinės nuostatos, kurių reikalauja agapė.

Agapės viršenybė

Gal priekaištausite, kad per daug kalbu apie santuokinės meilės psichologiją? Nemanau, kad priekaištai teisingi, nes esu įsitikinęs, jog sąžiningai, kasdien ir atkakliai žaisdami žmogiškosios meilės žaidimą sutuoktiniai leidžia agapei augti ir persmelkti visą jų esybę bei gyvenimą, paversdami jį Dievui malonia auka. Argi tai neatspindi autentiškiausio mokymo apie krikščionišką santuoką: Santuokos sakramento malonė pasinaudoja visais santuokinio gyvenimo aspektais, kad skleistųsi? Įtariai žiūriu į tuos, kurie, prisidengdami antgamtiškumu, pradeda nepaisyti reiklių žmogiškos meilės dėsnių (...)

Kalbant apie žmogišką meilę tiesa, kad ji suvienija gyvenimus; apie agapę tai pasakytina dar labiau. Kadangi tai Dievo meilė, ji reguliuoja, tvarko ir suvienija sutuoktinių polinkius, siekius, valią ir dorybes bei visą jų veiklą – šeiminei, profesinei, visuomeninei ir religinei – ir nukreipia ją į savo tikslą – Viešpaties garbę. Meilė sutuoktiniui perima, integruoja ir suvienija į vieną impulsą visus santuokinės meilės komponentus: fizinę trauką ir polėkį, švelnumo apraiškas ir įvairius jausmus – atsidavimą, vertinimą, pagarbą, dosnumą, dėkingumą, ištikimybę... Ji įtraukia juos į savo tarnystę, perduodama savo impulsą – be to, juos išgydydama, išgrynindama, pakylėdama, pripildydama savo tyrumo, karščio, šventumo.

Taip dviejų Dievo vaikų, praktikuojančių naująją išakymą, santuokinis gyvenimas patiria nuostabų pasikeitimą. Ir pagalvokite, kad kai kurios šeimos baiminasi, kas nutiks jų santuokinei meilei, jei įsileis agapę!

Štai trumpas idealo, kurio siekia krikščionys sutuoktiniai, skatinami agapės, aprašas. Bijau vėl būti apkaltintas, jog esu nepataisomas idealistas. Tačiau ar krikščionių poros nori suprasti savo sąjungą Kristaus mokymo šviesoje? Ar jos nori žaisti žaidimą to, kuris atėjo padaryti „visa nauja“? Ar užtektų krikščioniams dėstyti santuokinės psichologijos paskaitas, daugiau ar mažiau pagardintas krikščioniška morale? Bent jau aš atsisakau tai daryti. Man atrodo, kad nėra nieko blogiau už pusiau tiesą, kuri palengvina sąžinę ir galiausiai atleidžia nuo bet kokių dvasinių pastangų. Jei yra besibaidančių idealo, ar ne todėl, kad jie atsisako būti jo teisiami? Lygiai taip mane, kunigą, teisia klebono, iš Arso, šventumas. Tačiau jei priimame tokį teisimą, idealas tampa traukos jėga.

Santuokinė „bendrystė“

Kaip matėme, santuokinė meilė siekia abipusiškumo, tačiau šis abipusiškumas pažinimo, rūpinimosi, dovanojimo srityje nėra galutinis tikslas. Be mainų, dalijimosi, dovanojimosi vienas kitam, yra bendrystė. Prisiminkite mūsų schemą: santykiai, meilė, bendrystė. Santuokinė meilė numato bendrystę visais lygmenimis: tiek kūnu, tiek jausmais, tiek intelektiniu, tiek moralės gyvenimu. Daugelis žmonių neteisingai supranta bendrystės prigimtį. Jie ją suvokia kaip pasyvumą, pasitenkinimą: meilę, kuri remiasi abipusiu

troškimu, pasyviu bendro idealo laikymusi. Bet tai visai kas kita: bendra veikla, uolus gyvenimas.

Šventųjų bendravimas

Santuokinė agapė taip pat siekia jai būdingos bendrystės, kuri yra daug artimesnė, stipresnė ir turtingesnė už visas kitas. Agapė suvienija sutuoktinius jų krikščioniškos savasties lygmeniu, padarydama juos „viena širdimi ir viena siela“, kaip sakoma apie pirmuosius mokinius (Apd 4, 32). Ši bendrystė per agapę anaiptol nėra pasyvi, ji yra intensyvi, bendra veikla, sinergija, kai abu sutuoktiniai dalyvauja tame pačiame gyvybiškai svarbiame Dievo pažinimo ir meilės veiksmė, skatinami Šventosios Dvasios, gyvenančios sutuoktiniuose. Jiems išsipildo šventojo Jono pažadas: „Kas pasilieka meilėje, tas pasilieka Dieve, ir Dievas pasilieka jame (...) Iš to pažįstame, kad pasiliekame jame ir jis mumyse: jis yra davęs mums savo Dvasios.“ (1 Jn 4, 16. 13). „Šaukiame: „Aba, Tėve!“ Ir pati Dvasia liudija mūsų dvasiai, kad esame Dievo vaikai“ (plg. Rom 8, 15–16).

Tokia bendrystė nėra stebuklingai suteikiama vieną dieną; ji kuriama pamažu įvairiapusiškai veikiant santuokinei agapei, kurios šedevras ji ir yra. Nors tiesa, kad bet kokia abipusės meilės pažanga ją stiprina, jos taip pat reikia siekti tiesiogiai. O siekti galima įvairiais būdais: vyrui ir žmonai kartu skaitant ir apmąstant Dievo žodį, dalijantis mintimis ir jausmais apie tikėjimą; kartu atsidėti Viešpaties darbams: auklėti vaikus, priimti kitus, tarnauti Bažnyčiai; taip pat ir visų pirma garbinti bei šlovinti Dievą, Jam dėkoti ir kartu Jį mylėti.

Kartais po ilgo „broliško bendravimo“ (Apd 2, 42) pora gauna nuostabią patirtį: jie suvokia, kad ta pati Šventoji Dvasia jiems abiem teikia tą pačią šviesą, tą pačią meilę, tą pačią maldą, tą patį džiaugsmą. Šventojo Jono eilutė jiems staiga tampa aiški: „Mes žinome, mes patiriame, kad perėjome iš mirties į gyvenimą, nes mylime vienas kitą“. Kadangi jie myli vienas kitą, tarp jų ir kiekviename jų trykšta Gyvenimas.

Šventasis Tomas nuostabiai apibūdina agapės įgyvendinamą bendrystę: „Tai dalijimasis amžinojo gyvenimo gėrybėmis“, „bendras dalyvavimas Dievo laimėje“.

Kaip matėme, šventieji autoriai agapės teikiamai bendrystei apibrėžti vartojo terminą koinônia – tiek tarp dviejų ar trijų krikščionių, tiek tarp visų. Tai ne kas kita, kaip „šventųjų bendravimas“, kurį išpažįstate tik kalbėdami Tikėjimo išpažinimą ir kurį daugelis krikščionių prilygina kažkokiam „kompensaciniam fondui“ už nuopelnus, nors iš tikrųjų tai yra nuostabi širdžių ir sielų vienybės tikrovė, veikiamą gyvos agapės, didžioji dvasinė bendruomenė, kurią sudaro visi Dievo vaikai.

Tačiau ši bendrystė yra ne tik dvasinė ir nematoma, ji taip pat tvyro erdvėje ir laike, yra „įsikūnijusi“, todėl jai įvardyti vartojamas kitas graikiškas žodis: ecclesia, Bažnyčia. Jis reiškia tą pačią tikrovę kaip ir koinônia, tačiau koinônia pabrėžia vidinį, nematomą aspektą, o ecclesia – išorinį, institucinį.

Abu terminus verta vartoti, kai kalbama apie porą, sujungtą Santuokos sakramentu. Kaip ką tik parodyčiau, tai yra dvasinė

bendruomenė, vedama agapės; tai koinônia, mažesnis šventųjų bendravimas; bet tai taip pat ecclesia, namų bažnyčia, mažoji bažnyčia, regima Bažnyčios ląstelė, kurioje formuojasi koinônia, kurioje aktualizuojamas ir išgyvenamas didžiosios Bažnyčios slėpinys, ir tuo tobuliau, kuo ten gyvesnė agapė. Koinônia ir ecclesia sąvokos yra tarsi du langai, atverti į krikščioniškos santuokos slėpinio gelmes.

Santrauka

Šiame skyriuje tėvas Henri Kafarelis toliau dėsto apie tris pagrindinius santuokinės meilės aspektus. Šeštame skyriuje kalbėjęs apie vienas kito pažinimą ir rūpinimąsi vienas kitu, dabar jis pereina prie dovanojimo ir gavimo temos. Tikriausiai šiame skyriuje labiausiai atsiskleidžia reiklus tėvo Henri Kafarelis charakteris, nes santuokinės bendrystės samprata grindžiama meilės idealu, kurį Kristus skiria kiekvienam iš mūsų kaip galutinį mūsų santuokinės meilės tikslą. Ne mažiau.

Nes mylėti yra kur kas daugiau nei dovanoti save vienas kitam. Mylėti (šiuo lygmeniu) reiškia išlaisvinti savo giliausiąjį „aš“, išstobulintą dvasinės meilės (agapės), kad galėčiau mylėti taip, kaip mus myli Kristus, net iki asmeninio pasiaukojimo. Tai reiškia, kad reikia padaryti vietos Dievo meilei savyje. Šį ambicingą tikslą galima perskaityti Laiške galatams: „Aš tave myliu, bet jau nebe aš tave myliu, o Kristus, kuris tave myli manyje, kuris atiduoda save per mane“ (plg. Gal 2, 20).

O viskas prasideda nuo to, kad atsiduodame vienas kitam ir priimame vienas kitą. Priimti kitą reiškia priimti ne tokį, kokio

norėtume, bet tokį, koks jis yra, su visais trūkumais ir gerosiomis savybėmis. Ir dovana, kurią dovanojame kitam, turi būti dovana be jokių išlygų ar quid pro quo. Agapė yra apsti ir begalinė Dievo meilė. Tokia meilė turėtų būti mūsų idealas. Taip, ji reikli ir sunki, tačiau kartu gražus ir patrauklus idealas, todėl turėtų būti ir santuokos motyvacijos šaltinis.

Galutinis santuokinės meilės tikslas glūdi ne tiek abipusiškume duodant ar gaunant, kiek bendrystėje visais lygmenimis. Ši bendrystė turi būti suprantama kaip bendra veikla, bendras gyvenimas, įkvėptas Dvasios, pranokstantis žemiškąjį ir priartėjantis prie dieviškojo; taip suprantame šventųjų bendravimą.

PRISĖDIMAS

Pasiruošti prisėdimui

Galiausiai galime pripažinti, kad absoliuto troškimas, glūdintis vieno meilėje kitam ir niekada iki galo nepatenkintas, buvo kvietimas abiem kartu ieškoti Dievo. Taip pat supratome, kad intymi ir gili bendrystė neatitolina poros nuo kitų, bet atveria pasauliui, kad bendrystės dovana yra ne tik jūdvių sandora su Kristumi, bet ir stumia juos link aplinkinių, kurie iš jų laukia regimo ženklo, kitokios Meilės sakramento, kurio jie kitaip nebūtų galėję atpažinti.

Galimi klausimai prisėdimui

1. Duoti ir priimti. Be abejo, reikia duoti laiko Viešpačiui veikti mumyse. Kaip tai kasdien praktiškai įgyvendinti santuokiniame gyvenime? Kokios yra mūsų dovanos kitam ir kaip priimame kitą, koks yra mūsų meilės alkis? Su kokiomis kliūtimis susiduriame? Ar tuo pat metu, kai dovanojame save sutuoktiniui arba jį priimame, dovanojame Dievą savo sutuoktiniui? Ir ar priimame Jį per savo sutuoktinį? Koku būdu?
2. Meilės gestai yra regimas mūsų meilės sutuoktiniui ženklas. Kokie yra šie meilės gestai, ritualai, kuriuos praktikuojame kartu, kuriuos esame įdiegę ir per kuriuos dovanojame save? Ar juos pamiršome? Kaip galime juos atnaujinti? Kaip šie gestai, ritualai priartina mus prie Dievo, priartina mūsų sutuoktinį prie Dievo?

3. Agapės viršenybė. Pasak tėvo Henri Kafarelis, agapė „reguliuoja, tvarko ir suvienija sutuoktinių polinkius, siekius, valią ir dorybes bei visą jų veiklą – šeimine, profesinę, visuomeninę ir religinę – ir nukreipia ją į savo tikslą – Viešpaties garbę“. Agapė taip pat suteikia žmogiškai meilei postūmį, užsidegimą, šventumo troškimą ir kartu ją gydo. Kokiomis aplinkybėmis tai pastebėjome? Kaip galime toliau puoselėti meilę, kuri vis labiau atitiktų agapę, t. y. vis labiau atitiktų Dievo meilę?

KOMANDOS SUSITIKIMAS

Dievo žodžio klausymasis, 1 Jn 3, 18–24

¹⁸ Vaikeliai, nemylėkite žodžiu ar liežuviu, bet darbu ir tiesa.

¹⁹ Tuo mes pažinsime, jog esame iš tiesos, ir jo akivaizdoje nuraminsime savo širdį,

²⁰ jei mūsų širdis imtų mus smerkti: Dievas didesnis už mūsų širdį ir viską pažįsta.

²¹ Mylimieji, jei širdis mūsų nesmerkia, mes ramiai pasitikime Dievu

²² ir gauname iš jo, ko prašome, nes laikomės jo įsakymų ir darome, kas jam patinka.

²³ O štai jo įsakymas:

kad tikėtume jo Sūnaus Jėzaus Kristaus vardą[i4] ir mylėtume vieni kitus, kaip jo įsakyma.

²⁴ Kas laikosi jo įsakymų, pasilieka Dievą ir Dievas jame.

O kad jis mumyse pasilieka, mes žinome iš Dvasios, kurią jis mums davė.

Pasiruošimas susitikimui: galimi klausimai

1. Pasidalinkime, kaip suprantame agapės meilę ir kaip stengiamės pagal ją gyventi, kaip stengiamės kasdien vis labiau ją įgyvendinti? Santuokinė bendrystė ir šventųjų bendravimas. Kokiomis aplinkybėmis patyrėme, kad esame „viena širdis ir viena siela“? Kas gali mums padėti asmeniškai ir poroje auginti Dievo pažinimą, meilę

Dievui? Ar suvokiame, kad dalyvavimas drauge Viešpaties darbuose¹⁸ augina abipusę mūsų meilę ir meilę Dievui? Pateikime pavyzdžių. Ar toks požiūris padėjo mums priimti „suvokimą, kad ta pati Šventoji Dvasia sukelia juose abiejuose tą pačią šviesą, tą pačią meilę...“. Kaip mes patiriame santuokinę bendrystę įvairiose gyvenimo srityse?

2. Kam mums įkvepia tėvo Henri Kafarelį pateikta krikščioniškos santuokos perspektyva, tai yra, ir šventųjų bendravimas, ir dvasinė bendrystė, vedama agapės, ir namų Bažnyčia, kur įgyvendinamas didžiosios Bažnyčios slėpinys?

¹⁸ « *Oeuvres du Seigneur : l'éducation des enfants, l'accueil des autres, le service de l'Église* »

VIII SKYRIUS

Poros gyvenimo liudijimas

Manau, sutiksite su manimi, jog į ateizmo metamą iššūkį krikščioniams reikia skubiai atsakyti liudijimu. Jei pažįstame ir mylime Dievą, kaipgi galime apsikęsti, kad jo tikrasis veidas būtų šitaip išniekintas, iškreiptas? Jei mylime savo brolius ir seseris, kaip galime taikstyti, kad jie, nepažindami tikrojo Dievo, murdosi kančioje, nerime ir absurde? Jei turite žmogiškojo solidarumo jausmą, kaip galite ir jūs nesijausti atsakingi už krikščionių išduodamą Dievą?

Visos Bažnyčios reikalas – atskleisti tikrąjį Dievo veidą mūsų laikais, tačiau šį vakarą norėčiau jums parodyti, kad tam tikra prasme tai yra būtent porų užduotis. Galiu atspėti jūsų reakciją: misija didelė, per didelė, neturime nei laiko, nei kompetencijos. Bet kas būtų, jei pasakyčiau, kad jūs esate ypač tinkami šiai misijai atlikti būtent todėl, kad esate poroje. Jūs turite savo charizmą. Dar daugiau, kad taptumėte liudytojais, kurių laukia pasaulis, jums nereikia palikti šeimos ir profesinių pareigų, nereikia išvykti į kokį nors tolimą kryžiaus žygį. Paaiškinsiu: būtent iš jūsų santuokinės meilės, iš jūsų poros ateistinis pasaulis, pats to neįtardamas, laukia svarbiausio liudijimo. Pirmiausia pakalbėsiu apie liudijimą savo gyvenimu, o paskui apie liudijimą žodžiu.

Leiskite man išreikšti Dievo mintis apie poras Péguy, prancūzų rašytojo, kuris šiandien galbūt pernelyg dažnai pamiršamas, žodžiais. Dievas sako:

„Krikščionių pora, tu esi mano pasididžiavimas ir viltis. Kai sukūriau dangų ir žemę bei didžiuosius dangaus šviesulius, kūriniuose įžvelgiau savo tobulumo pėdsakus ir maniau, kad tai yra gera. Kai padengiau žemę plačiu laukų ir miškų apsiaustu, mačiau, kad tai buvo gera; kai sukūriau nesuskaičiuojamą daugybę gyvūnų pagal jų rūšis, įžvelgiau šiose gyvose ir knibždančiose būtybėse savo apsčios gyvybės atspindį, ir maniau, kad tai gera! Iš visos kūrinijos kilo didingas, iškilmingas ir džiaugsmingas himnas, šlovinantis mano tobulumą. Ir vis dėlto niekur nemačiau savo slapčiausio, karščiausio gyvenimo atvaizdo. Taigi pajutau poreikį atskleisti tai, kas manyje geriausia, ir tai buvo mano gražiausias kūrinys. Taip sukūriau jus, žmonių porą, pagal savo paveikslą ir panašumą. Ir aš mačiau, ir šį kartą man pasirodė, kad tai labai gera. Vidury šios visatos, kurioje kiekvienas kūrinys atskleidžia mano šlovę, šlovina mano tobulumą, pagaliau atsirado meilė, kad atskleistų mano meilę. Žmonių pora, mano mylima būtybe, mano privilegijuota liudytoja, ar supranti, kodėl esi man brangi tarp visų kūrinių? Ar supranti, kokią didžiulę viltį į tave sudedu? Tu esi mano atvaizdo, mano šlovės nešėja, tu esi didžioji visatos vilties priežastis, nes esi meilė.“

Atidžiau pažvelkime į jūsų, kaip Dievo liudytojų, misiją. Pirmasis būdas vykdyti šią misiją – vis tobuliau gyventi savo meile, užtikrinti, kad ji visiškai išsiskleistų, kad pasirodytų ištikima, laiminga ir vaisinga. Tiesa, kad tai nepasiekiamo vien savo jėgomis. Vyrai ir moterys greitai supranta, kad poroje veikia blogis. Jums tenka griebtis Kristaus, poros Gelbėtojo, malonės, ir dėl to jūsų sąjunga tampa ne tik Dievo Kūrėjo, bet ir Dievo Gelbėtojo liudijimu.

Jūsų pora dar aiškiau liudys Dievą, jei tai bus dviejų Dievo ieškančių žmonių sąjunga, kaip sakoma nuostabiais psalmių žodžiais. Dviejų

ieškotojų, kurių protai ir širdys trokšta pažinti, susitikti su Dievu, susivienyti su juo, nes jie suprato, kad Dievas yra didžioji tikrovė, nes Dievas juos domina labiau nei visa kita. Kiek iš jūsų, mano pažįstamų, yra tikri Dievo ieškotojai?

Tokia pora yra tikrieji garbintojai. Ne tik ta prasme, kad sutuoktiniai yra garbintojai dvasia ir tiesa ir kad jų vaikai taip pat auklėjami būti garbintojai, bet ir ta prasme, kad garbinimo polėkis visą dieną veda širdis ir kreipia visus darbus. Krikščionių pora yra mažytė Bažnyčia, apie kurią kalbėjo šventasis Jonas Auksaburnis, ta Bažnyčios ląstelė, apie kurią mums kalbėjo Paulius VI... Net jei visos kitos maldos vietos būtų uždarytos, nenaudojamos ar sunaikintos, kaip vyksta kai kuriose pasaulio dalyse, krikščionių šeima išlieka Dievo buveine tarp žmonių.

O kadangi joje gyvena Dievas, joje Dievas veikia ir toliau vykdo savo „mirabilia“, didžius dalykus, apie kuriuos mums pasakoja Biblija. Krikščioniškų porų egzistavimas yra šventoji istorija, nes jai vadovauja Dievas. Ir užsukę į svečius, suvokdami tai ar ne, ten atranda Tą, kurio ten buveinė. Ten, kur gailestis ir meilė, ten yra Dievas.

Stebėtojas poroje veikiantį Dievą per daugybę užuominų. Tai rūpinimasis neturtėliais, veikioji meilė, polinkis pabrėžti gerąją žmonių ir daiktų pusę, spontaniškai evangelinis įvykių vertinimas, nepriklausomybė nuo pasaulio, intelektualinių ar kitokių madų.

Nėra pavojaus, kad tokie namai taps getu, kuriame žmonės užsidarys nuo pasaulio nelaimių. Tai veikia vieta, iš kurios galima leisti į

visas žmogiškąsias užduotis. Dievas, kuris yra žmonijos draugas, siunčia savo tarnus į misiją tada, kai jie atgauna jėgas per tarpusavio meilę, maldą ir poilsį. Tad nenuostabu, kad krikščionys sutuoktiniai yra gyvojo Dievo liudytojai žmonijai. To įrodymas – mokslininkės, ateistės, komentaras draugei katalikei: „Tau Dievas toks pat gyvas kaip tavo vyras ar vaikai. Mano argumentai prieš Dievą tau yra juokingi; tarsi bandyčiau įrodyti, kad tavo vyras neegzistuoja.“

Jūs man pasakysite, kad toks krikščioniškos poros atvaizdas suponuoja išspręstą problemą, t. y. kad mes esame šventieji. Ne, kalbu ne apie šventumą, bet apie tai, kad ieškome Dievo, gerbiame Dievą, kreipiamės į Kristų Gelbėtoją, kad jis padėtų mums kasdien įveikti santuokinio ir šeiminio gyvenimo pagundas ir kliūtis. Atgaila – turiu galvoje nuolankų savo nuodėmės, pernelyg dažnos neištikimybės Dievui pripažinimą – jau liudija Dievą, jau atskleidžia Jo šventumą. Prisimenu vieno diplomato iš Lotynų Amerikos žodžius, pasakytus po viešnagės pas vieną Komandų porą. Jis gerai žinojo, kad sutuoktiniai nėra tobuli, tačiau pora buvo būtent atgailaujanti, ieškanti Dievo. „Dabar žinau, kad jei mano šalis, kaip ši maža šeimos bendruomenė, pripažintų savo nusižengimus ir darytų atgailą, ji pažintų ramybę, kuri viešpatauja poroje, kur ką tik buvau apsistojęs“.

Norėčiau jums perduoti savo įsitikinimą, kad mūsų pasaulyje, kuris nebetiki Dievu, nebetiki meile, Dievo ieškanti pora yra teofanija, Dievo apsireiškimas, kaip Mozei dykumoje krūmas, kuris liepsnojo ir nesudegė. Jei jūsų poros gyvenimas, jei jūsų meilė liudija meilės Dievą, tada, ir tik tada jūs turite ir galite liudyti žodžiu; jis bus paremtas jūsų gyvenimu.

Liudijimas žodžiu

Gana dažnai girdžiu sakant: „Argi kalbėdami apie Dievą jo neišduodam? Žodžiai, vaizdiniai, sąvokos yra jo neapibūdina“. Tiesa, musulmonai protingai moko, kad šimtas Dievo vardas, tikrasis, yra nepažinus, neištariamas, o kiti 99 Dievą apibūdina tik maždaug. Anglų vyskupas Johnas Robinsonas panašiai rašė: „Kai kalbame apie Dievą, visi mūsų žodžiai yra pro šalį.“ Taip galvojo ir šv. Augustinas, bet jis netrukus pasitaisė. Skaitau: „Ką gali pasakyti tas, kuris kalba apie Tave? Ir vis dėlto vargas tiems, kurie apie Tave tyli“.

Taigi klausimas nėra: „Ar turėtume kalbėti apie Dievą?“ Klausimas toks: „Kaip kalbėti apie Dievą, kad neišduotume Jo, kad neišduotume Jo pirmiausia savo vaikams?“ Štai kokį atsakymą ketinu pasiūlyti ir išplėtoti. Mūsų Dievas, kaip sakoma Biblijoje, yra paslėptas Dievas, nepažinus, bet apsireiškęs žmoguje Jėzuje, pasirodęs kaip meilė ir esantis savo kūrinių širdyse. Trumpai pakomentuosiu šį atsakymą.

Mūsų Dievas yra paslėptas, nepažinus Dievas: vaizdiniai ir sąvokos negali Jo apibūdinti, tačiau šis įsitikinimas toli gražu neatitolina tikinčiųjų nuo Dievo, bet priartina ir įkvepia Jį garbinti. Dažnai tai pastebiu mažuose vaikuose. Ir šventasis Tomas Akvinietis parašė keletą stiprių žodžių: „Kalbant apie pažinimą, - rašė jis, - mes pažįstame Dievą kaip nepažinų, ir tai yra labai puikus būdas mūsų dvasiai prasiskverbti į Dievo pažinimą, pripažinti, kad dieviškoji esmė yra aukščiau to, ką intelektas gali suvokti čia žemėje.“ Sakyti,

kad Dievas yra aukščiau už kalbą, reiškia leisti mums įžvelgti nepakartojamą Dievo didybę.

Ir vis dėlto Dievas, norėdamas save atskleisti, rizikavo pasitelkti kalbą. Kalbą, be galo aiškia ir iškalbinesnę už bet kokią: įsikūnijusį savo Žodį. Kad priartėtų prie mūsų nesužeisdamas, kad supažindintų su savimi, Visagalis atskleidė mums savo šlovę, tačiau pridengtą žmogišku veidu ir šypsena. Jis perteikė mums ryjančią savo šventumo ugnį, bet per žmogišką širdį. Jėzuje Kristuje Dievas apreiškė savo meilę. Dievas taip pamilo žmoniją, kad atidavė jai savo vienatinį sūnų. Meilė turbūt yra mažiausiai netinkama sąvoka ir žodis, rodantis, koks Dievas yra mūsų atžvilgiu. Tačiau tiesa, kad terminas meilė yra siaubingai nuvalkiotas ir galiausiai tampa dviprasmiškas. Visada svarbu išsiaiškinti, ką juo norime pasakyti. Argi ne jums, vyrai ir žmonos, priklauso savo gyvenimu, kad ir netobulu, atskleisti, ką reiškia šis žodis „meilė“? Taip, per vyro ir moters meilę žmonės turėtų būti vedami link nepažinaus slėpinio.

Taip pat nuo jūsų, vyrai ir žmonos, vis dar priklauso per savo sąjungą atskleisti Triasmenio Dievo slėpinį. Juk mūsų Dievas nėra liūdnas, bejausmis viengungis, kaip kalbėjo Renė de Šatobrianas (René de Chateaubriand), bet šildanti saulė, trijų vienas kitą mylinčių žmonių bendruomenė. Čia vėlgi turime skubėti peržengti idėjas, peržengti žodžius ir pereiti prie jais įvardijamos tikrovės, o tylioji malda yra geriausias būdas pasiekti Trejybės slėpinį.

Galiosiausiai dar nepasakėme žmonijai to, kas jai neabejotinai svarbiau už viską, jei neišmokėme jos, kad mūsų Dievas yra Dievas ne kažkur

kitur, anapus, bet labai arti, esantis savo vaikų širdyje. To nežinodamas šventasis Augustinas vėlai atsivertė, ir išpažįsta:

„Vėlai pamilau tave. Ir štai tu buvai viduje, o aš lauke, ir ten tavęs ieškojau. Tu buvai su manimi, o aš su tavimi nebuvau.“

Dievas yra mūsų viduje, jis mus kviečia, mūsų laukia, jis dirba tam, kad mus sudievinų „mano Tėvas ir aš darbuojamės be paliovos“.

Santrauka

Atskleisti tikrąjį Dievo veidą šių laikų žmonėms yra visos Bažnyčios pareiga, tačiau ši užduotis ypač patikėta sutuoktiniams. Kad ir kaip sudėtinga atrodytų, tėvas Henri Kafarelis kviečia mus skleisti savo charizmą būnant mylinčia pora. Juk tam nereikia nieko daugiau. Vienas kitą mylinčią žmonių porą galima laikyti tobuliausiu Dievo kūrinium. Tiesiog būdami „Dievo ieškančiųjų“ pora pasaulyje, kuris nebetiki nei Dievu, nei meile, tapsime teofanija, Dievo apraiška, panašiai kaip Mozei degantis krūmas dykumoje, kuris liepsnojo nesudegdamas.

Jei mūsų gyvenimas ir meilė atskleis tikrąjį Dievo veidą, tuomet galėsime žodžiais liudyti Dievą, nes mūsų žodžiai bus paremti mūsų, kaip mylinčių sutuoktinių, gyvenimu. Ir tai bus geriausias būdas neišduoti Meilės Dievo. Tegul mūsų žodžiai atitinka mūsų gyvenimą.

Taigi Santuokos sakramentą priėmusios poros turi leisti, kad per jų sąjungą atsiskleistų Triasmenio Dievo, kuris yra trijų vienas kitą

mylinčių asmenų bendruomenė, slėpinys. Ir turime tai daryti nedelsdami, nes mūsų atsakomybė didelė. Taip išvengsime šventojo Augustino apgailestavimo dėl pavėluoto atsivertimo:

Vėlai pamilau tave, groži, toks senovinis ir toks naujas, vėlai pamilau tave! Ir štai tu buvai viduje, o aš lauke, ir ten tavęs ieškojau, ir sudarkytas broviausi į tas grožybes, kurias sukūrei. Tu buvai su manimi, o aš su tavimi nebuvau.

PRISĖDIMAS

Pasiruošimas prisėdimui

Taigi koks yra šaltinis, kurį nurodo tėvas Henri Kafarelis, kuris suteikia Dievo Motinos komandoms išskirtinumą ir charizmą? Tai glaudus ryšys tarp dvasingumo ir misijos, vidinio įkvėpimo ir veiksmingo įsipareigojimo Bažnyčioje ir visuomenėje.

Negalime atskirti šių dviejų elementų, jie yra bendro Judėjimo pašaukimo dalis. Giliausiame lygmenyje glūdi pirmapradis įsitikinimas: dvasinis gyvenimas nėra krikščionių elitui skirta sritis, kuri taptų jų privilegija ir išskirtinumu. Jis atviras visiems per Šventąją Dvasią, gaunamą per krikštą: ir visiems, susituokusiems vyrams bei moterims, taip pat kyla iš Santuokos sakramento. Nereikia ieškoti šventėjimo būdų ar kelių kitur: santuokinio įsipareigojimo „taip“ yra švento gyvenimo, Jėzaus Kristaus mokinių gyvenimo šaltinis, nes šis „taip“ visiems laikams ištartas šventojoje Dievo Sandoroje per Santuokos sakramentą, todėl poros misija Bažnyčioje ir visuomenėje yra įsišaknijusi vyrų ir moterų, gyvenančių pagal šią šventąją Sadorą, egzistencijoje. (...)

Šiandien mūsų Judėjimui, kiekvienai komandai ir kiekvienam nariui kyla klausimas: kaip galime perduoti visoms krikščionių poroms dovanas, kurias gavome dalyvaudami šiame santuokinio dvasingumo Judėjime? Poreikiai dabar didesni nei bet kuriuo kitu istorijos laikotarpiu, o darbininkų maža. Lengva viską palikti kitiems, bet kai pagalvojame apie tai, ką mums asmeniškai atnešė mūsų įvedimas į judėjimą, mūsų kaip poros dvasingumo

išsiskleidimas ir parama, kurią gavome kaip pora, tapusi namų bažnyčia, tada suprantame, kad atsakomybė yra mūsų.

Galimi klausimai prisėdimui

1. „Būtent iš jūsų santuokinės meilės, iš jūsų poros ateistinis pasaulis laukia svarbiausio liudijimo.“

Kaip mes esame tie liudytojai, kurių laukia pasaulis? Kam esame išskirtiniai liudytojai ir koku būdu? Kaip galime tobulėti?

2. „Vis tobuliau gyventi savo meile....“. Suprasdami, kad tai ne mūsų jėgoms, galime liudyti, jog tik Kristus Gelbėtojas gali suteikti mums malonių, kurių reikia ištikimais, laimingai ir vaisingai meilei plėtoti. Kokiomis aplinkybėmis tai supratome ir kaip galime pasidalyti šia mūsų santykiams tokia naudinga patirtimi?

Kiek mums atsiskleidžia garsios tėvo Henri Kafarelis frazės prasmė: „Norėčiau jums perduoti savo įsitikinimą, kad mūsų pasaulyje, kuris nebetiki Dievu, nebetiki meile, Dievo ieškanti pora yra teofanija, Dievo apsireiškimas...“?

3. Svarbiausia mūsų liudijimo terpė – šeima: vaikai, tėvai, broliai ir seserys, sūnėnai ir dukterėčios... be liudijimo savo poros gyvenimu, savo meilės liudijimo, kokiomis aplinkybėmis pasitarkėme žodžius paliudyti meilės grožiui, kad Viešpats tikrai yra mūsų gyvenime?

4. Kaip rūpinatės savo poros santykiais? Kaip manote jautriai ir geranoriškai kalbėti šiuo klausimu su jaunomis poromis ten, kur gyvenate?

5. Akimirką apžvelkime metus Dievo Motinos komandoje. Kaip pasikeitė mūsų atsidavimo sutuoktiniui būdas, kalbant apie materialines užduotis, intymumą, dvasinį gyvenimą ir atsidavimą kitiems bei Dievui? (apžvalginiam susitikimui)

KOMANDOS SUSITIKIMAS

Dievo žodžio klausymasis, Jn 3, 13–17

¹³ Nesistebėkite, broliai, jei pasaulis jūsų nekenčia.[i2]

¹⁴ Mes žinome, jog iš mirties esame persikėlę į gyvenimą, nes mylime brolius.

Kas nemyli, tas pasilieka mirties glėbyje.[i3]

¹⁵ Kuris nekenčia savo brolio, tas žmogžudys, o jūs žinote,

kad joks žmogžudys neturi amžinojo gyvenimo, jame pasiliekančio.

¹⁶ Mes iš to pažinome meilę, kad jis už mus paguldė savo gyvybę.

Ir mes turime guldėti gyvybę už brolius.

¹⁷ Bet jei kas turėtų pasaulio turtų ir, pastebėjęs vargo spaudžiamą brolių, užrakintų jam savo širdį, – kaip jame pasiliks Dievo meilė?

Pasiruošti susitikimui: galimi klausimai

1. Daugiau nei prieš 60 metų tėvas Henri Kafarelis jau pabrėžė krikščionių poros liudijimo būtinybę ateizmo užvaldytame pasaulyje. Juo labiau tai aktualu šiandien. Ar esame tuo įsitikinę? Ką padarėme nuo tada, kai susituokėme? Ką darome šiandien? Ar tai darome pirmiausia dėl Dievo, ar dėl savo brolių ir seserų? Paaiškinkime savo atsakymą.

2. Pakalbėkime apie tai, kaip mūsų santuokinė meilė gali liudyti triasmienio Dievo buvimą? Kaip mūsų santuokinė meilė gali atspindėti meilę, kuri teka tarp trijų dieviškųjų asmenų? Ką galime padaryti, kad ši cirkuliuojanti meilė (Šventoji Dvasia) dar labiau įsitvirtintų mūsų poroje, kad galėtume labiau liudyti jos gerus darbus? Ar komanda gali mums čia padėti?

3. Visus šiuos metus kai kurie klausimai, skirti prisėdimui arba susitikimui, buvo susiję su mūsų, kaip krikščionių poros, liudijimu. Pakalbėkime apie būdus ir aplinkybes, kuriomis galėjome liudyti, žodžiais išreikšti santuokinės meilės, pagrįstos gyvu Kristaus buvimu mumyse ir mūsų poroje, grožį, bet kartu ir būtinybę?

IX SKYRIUS

Apžvalginis susitikimas

Šio skyriaus struktūra skiriasi nuo kitų komandos susitikimų, jo tikslas – apžvelgti asmeninę, poros ir komandos kelionę, atsižvelgiant į tai, ką patyrėme. Šis apžvalginis susitikimas skirtas visiems kartu ir Dievo akivaizdoje apmąstyti praėjusius metus. Tai ypatingas komandos susitikimas, laikas dalytis ir padėti vieni kitiems maldos, tiesos ir bendrystės dvasioje.

Svarbu šiam susitikimui pasirengti poroje; kartu metų pabaigoje apžvelgiame, ką patyrėme, apmąstome stipriąsias ir silpnąsias vietas, į kurias turėtume atkreipti dėmesį studijuojant kitą temą, ir ruošiamės naujos atsakingosios poros rinkimams. Kitas galimas variantas – šis susitikimas gali vykti kartu su metų pabaigos Eucharistija, kurioje dalyvausime visa komanda, o pasiūlymai gali būti pritaikyti pagal poreikius.

Kaip šio skyriaus pagrindą siūlome perskaityti keletą tėvo Henri Kafarelis knygos „Amour, qui es-tu?“ („Meile, kas tu esi?“, 1971 m.) pastraipų, kur pateikiamos kelios idėjos, su kuriomis dirbome per visą šią studijų temą.

„Tegul vyras ir moteris prisijaukina vienas kitą. Kiekvienas turi kasdien stengtis, kad kitas jį mylėtų, ir jam taip pat viskas pasikeis. Kiekvienas turi „paruošti savo širdį“ susitikimams. Visų pirma kiekvienam reikia kito, o tai taip svarbu meilėje. Tačiau poreikiai gali būti skirtingi: yra savanaudiškas godumas, yra ir širdies nuolankumas; tai, žinoma, meilėje svarbiausia. Kiekvienas iš mūsų išvelgia kitame „unikalią“ būtybę, kurią „galima pamatyti tik

širdimi“, ir mes norime būti atsakingi už šią unikalią būtybę, nes esame amžinai atsakingi už būtybę, kurią vieną dieną pamilome.“ p. 26.

„Meilei reikia viską, kas geriausia ir blogiausia, atiduoti vienas kitam, nešti vienas kito našta, viską išgyventi kartu. Kai mylime vienas kitą, ne klausimas, kaip pasiimti kai ką ir palikti kai ką, bet kaip visiškai prisiimti vienam kitą, priimti vienas kitą, duoti vienas kitam tai, kas esame. Žinoma, neatsisakydami padėti vienas kitam tapti tuo, kuo turėtume būti.“ p. 39.

„Meilė yra „bendrininkavimas“. [...] Kiekvieno asmens „aš“ yra susijęs su kito asmens „aš“. Tai kur kas daugiau nei paktas: tai dviejų „aš“ mazgas. Ir šis ryšys kiekvienam asmeniui suteikia saugumo, kad jei jis pasikeis ne tik fiziškai, bet ir morališkai, vis tiek išliks mylimas savo sutuoktinio, nes yra mylimas ne dėl vienos ar kitos fizinės ar moralinės savybės, ne dėl vieno ar kito veiksmo, bet dėl savo „aš“, dėl to, kas jame unikalų, kas išlieka per visus pokyčius ir net po mirties. Šis žinojimas, kuris yra meilės pagrindas, neįgyjamas vieną kartą ir visiems laikams; jį reikia prisiimti kasdien, nes kitaip jis gali greitai išnykti.“ p. 103.

„Būti šalia mylimo žmogaus – tai žvelgti į jo giliausią savastį. Tai reiškia būti labai dėmesingam. Ir per šį dėmesį siūlyti jam tai, kas manyje geriausia. Tiek, kad mylimas žmogus jaustųsi ginamas, globojamas, saugomas šio mylinčio dėmesio. Kad žinotų, jog rūpinamasi ne tik jų laikina egzistencija, bet visų pirma jų vidinę esybę, dvasiniu likimu. Tuomet patiriamas jausmas, kurį turime

vadinti „saugumu“, tačiau su sąlyga, kad šiam žodžiui suteiksime visą jo dvasinį tirštumą.“ p. 68.

PRISĖDIMAS

1. Skirkime laiko peržvelgti komandos gyvenimą per šiuos metus. Kaip pasikeitė mūsų būdas dovanoti save sutuoktiniui kasdienėse veiklose, intymume, dvasiniame gyvenime; dovanoti save kitiems ir Dievui?
2. Galime pakomentuoti, ką mums kalba šio skyriaus tėvo Henri Kafarelis tekstai apie mūsų santuokinę meilę.
3. Kaip, gilios bendrystės su savo sutuoktiniu dėka, galime pasijusti sustiprinti imtis savo šeiminių, socialinių, profesinių, bažnytinių įsipareigojimų ten, kur dabar esame?

KOMANDOS SUSITIKIMAS

Dievo žodžio skaitymas, Koh 4, 9–12

⁹ Dviem yra geriau negu vienam, nes jie gauna didesnę atlygį už savo triūsą. ¹⁰ Jei vienas iš jų suklumpa, kitas padeda bičiuliui atsikelti. Vargas vienišam žmogui! Juk kai suklumpa, nėra kas jį pakeltų. ¹¹ Panašiai, kai dviese kartu miega, jie šildo vienas kitą. Bet kaip gali vienas miegodamas šiltai jaustis? ¹² Vienišą žmogų lengva įveikti, du gali vienam sėkmingai pasipriešinti. Trilinką virvę nutraukti nelengva.

Pamėginkime maldos dvasioje pristatyti, ką santuokinės meilės kelionė reiškia kiekvienam iš mūsų, mūsų porai, mūsų šeimai ir mūsų komandai.

Kitos atsakingosios poros pasirinkimas taip pat galėtų būti atliktas maldos dvasioje.

- Dabartinė atsakingoji pora gali pasidalinti, kaip jiems sekėsi vykdyti atsakomybę.
- Komanda gali nuspręsti, ko tikisi iš naujos atsakingosios poros.

Naujos atsakingosios poros rinkimai

Galime užbaigti bendrą malda:

„Viešpatie, esame susirinkę Tavo vardu. Esame kartu su asmeniu, su kuriuo esame sujungti Santuokos sakramentu. Esame kartu su sutuoktinių poromis ir mūsų komandos nariais, kad būtume dėmesingi vienas kitam ir palaikytume juos savo malda. Viešpatie,

suteik mums malonę atpažinti tai, kas būtina mūsų tikėjimo gyvenimui, ir atverk mūsų širdis bei protus, kad mūsų komanda vis labiau taptų broliška bendruomene, tarnaujančia Tau.“

Klausimai pasiruošti komandos susitikimui:

1. Kaip šiomet sekėsi laikytis siekių, ypač prisėdimo?
2. Kaip sekėsi dalytis?
3. Kaip buvome išklaudyti, gerbiami, palaikomi ir padrąsinami? Ar visi galėjome dalytis, ar jautėmės galintys iš tiesų bendrauti?
4. Kaip tema padėjo mums augti santuokiniame gyvenime? Kokie buvo labiausiai praturtinantys mūsų, kaip poros, kartu praleisto laiko aspektai?

Iš viso to, ką patyrėme per šiuos metus:

- Ko reikėtų ir toliau laikytis?
- Ką reikėtų pakeisti?

PRIEDAI

Magnificat

*Mano siela šlovina Viešpatį,
mano dvasia džiaugiasi Dievu, savo Gelbėtoju,
nes jis pažvelgė į nuolankią savo tarnaitę.
Štai nuo dabar palaiminta mane vadins visos kartos,
nes didžiųjų dalykų padarė man Viešpats,
ir šventas yra jo vardas!
Jis maloningas iš kartos į kartą
tiems, kurie jo klauso.
Jis parodo savo rankos galybę
ir išsklaido išdidžios širdies žmones.
Jis numeta galiūnus nuo sostų
ir išaukština mažuosius.
Alkstančius gėrybėmis apdovanoja,
turtuolius tuščiomis paleidžia.
Jis ištiesė pagalbos ranką savo tarnui Izraeliui,
kad minėtų jo gailestingumą
kaip buvo žadėjęs mūsų protėviams
Abraomui ir jo palikuonims per amžius.*

Malda prašant paskelbti tėvą Henri Kafarelį šventuoju

Dieve, Mūsų Tėve,
Tu savo tarno Henri Kafarelio širdies gelmėje įkūrei meilės polėkį,
raginusį visiškai atsiduoti Tavo Sūnui ir įkvėpusį kalbėti apie Jį.

Jis – mūsų laikų Pranašas,
atskleidęs kiekvieno iš mūsų pašaukimo orumą ir grožį
pagal visiems skirtą Jėzaus žodį: „Ateik ir sek paskui mane.”
Jis pažadino sutuoktinių dvasią dėl Santuokos sakramento didybės,
išreiškiančios Kristaus ir Bažnyčios vienybės
bei vaisingos meilės slėpinį.

Jis parodė, kad kunigai ir poros
yra kviečiami gyventi pagal meilės pašaukimą.
Jis rūpestingai lydėjo našles, liudydamas meilę stipresnę už mirtį.

Įkvėptas Dvasios,
daugybę tikinčiųjų vedė maldos keliu.
Jis buvo paniręs į visą apimančią ugnį, ir Tu gyvenai jame,
Viešpatie.

Dieve, mūsų Tėve,
užtariant Dievo Motinai,
meldžiame Tave, kad greičiau ateitų diena,
kai Bažnyčia paskelbs apie jo gyvenimo šventumą,
kad visi atrastų džiaugsmą sekti Tavo Sūnų,
kiekvienas pagal savo pašaukimą Dvasioje.
Dieve, mūsų Tėve, šaukiamės tėvo Kafarelio dėl...
(įvardyti prašomą malonę)

Tarptautinis sekretoriatas
49, Rue de la Glaciere
Septintas aukštas
75013
Paryžius, Prancūzija

Equipes Notre-Dame